

Oy Karl Fazer Ab

Tilinpäätös

1.1. - 31.12.2018

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus	3
Konsernin tuloslaskelma	7
Konsernin laaja tuloslaskelma	8
Konsernin tase	9
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	10
Konsernin rahavirtalaskelma	11
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	12
1. Yrityksen perustiedot	12
2. Laadintaperiaatteet	12
2.1 Laadimisperusta	12
2.2 Yhdistelyperiaatteet	12
2.3 Yhteenveto keskeisistä laadintaperiaatteista	13
2.4 Laskentastandardien muutokset ja uudet standardit	20
3. Johdon harkintaa edellyttävät laadintaperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät	20
4. Liikevaihto	22
5. Liiketoiminnan tuotot ja kulut	23
5.1 Liiketoiminnan muut tuotot	23
5.2 Materiaalit ja palvelut	23
5.3 Henkilöstökulut	24
5.4 Muut liiketoiminnan kulut	24
6. Rahoitustuotot ja -kulut	25
7. Verot	26
7.1 Tuloverot	26
7.2 Vahvistetut tappiot	27
7.3 Laskennalliset verosaamiset ja -velat	28
8. Aineelliset hyödykkeet	30
9. Aineettomat hyödykkeet	32
10. Liikearvo ja taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet	32
11. Rahoitusvarat ja -velat	34
11.1 Rahoitusvarat ja -velat ryhmittäin	34
11.2 Suojaustoimet ja johdannaiset	36
11.3 Rahoitusriskien hallinta	36
11.4 Rahoitusvelkojen täsmäytyslaskelma	40
11.5 Pääomarakenteen hallinta	40
12. Vaihto-omaisuus	41
13. Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	41
14. Pankkisaamiset ja lyhytaikaiset talletukset	42
15. Osakepääoma ja oman pääoman rahastot	42
16. Varaukset	44
17. Vuokrasopimukset	44
18. Työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia koskevat veloitteet	45
19. Ostovelat ja muut korottomat velat	47
20. Vakuudet ja vastuusitoumukset	48
21. Lähipiiritapahtumat	48
22. Konserniyhtiöt	50
23. Määräysvallattomat omistajat	51
24. Sijoitukset osakkuusyhtiöihin	52
25. Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat	52
Emoyhtiön tilinpäätös	53
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus sekä tilinpäätösmerkintä	69

Hallituksen toimintakertomus

Vuonna 2018 Fazer aloitti uuden strategiansa toteuttamisen, transformaation nykyaikaiseksi, vastuulliseksi ruokayhtiöksi, jolla on yhteinen suunta. Vaikka Fazerin päämarkkina-alueiden taloudessa jatkui suotuisa kehitys, kilpailu kiristyi kaikissa liiketoiminnoissa. Lisäksi poikkeuksellisen kuuma kesä, leipomoliiketoiminnan heikko tulos Venäjällä ja Ruotsissa sekä kaikkien Fazerin päävaluuttojen heikentyminen vaikuttivat negatiivisesti vuoden 2018 tulokseen. Tästä johtuen Fazer-konsernin liikevaihto ja liikevoitto pienenivät edelliseen vuoteen verrattuna.

Vuonna 2018 Fazerin brändipositiointi määriteltiin uudelleen, jotta se vahvistaisi kuluttajalähtöistä lähestymistapaa. Vuoden 2018 alussa perustettiin erillinen Fazer Retail -liiketoimintayksikkö vahvistamaan suoraa kuluttajaliiketoimintaa. Lisäksi Fazer Lifestyle Foods -organisaation kehittämistä jatkettiin. Tehokkuuden parantamista jatkettiin monella saralla. Työturvallisuus ja turvallisuuskulttuurin kehittäminen olivat yhä tärkeitä teemoja, ja työ tuotti positiivisia tuloksia.

Markkinat, liiketoimintaympäristö ja myynti

Vuonna 2018 monien Fazerin päämarkkinoiden taloustilanne kehittyi positiivisesti. Toisaalta kaikki Fazerin päävaluutat heikentyivät suhteessa euroon, mikä vaikutti Fazerin taloudelliseen tulokseen negatiivisesti. Valuuttakurssimuutoksista Ruotsin kruunun vaikutus oli suurin. Kruunu heikentyi suhteessa euroon 6 %.

Vuosi 2018 oli Fazer Leipomoille haastava Ruotsissa ja Venäjällä. Samaan aikaan Suomen tulokset ylsivät ennätystasolle ja Baltian liiketoiminta kehittyi positiivisesti: näillä markkinoilla Fazerin markkinaosuus myös kasvoi. Artesaanileipä on pysynyt suosittuna erityisesti Suomessa ja Ruotsissa. Venäjällä leivänkulutus siirtyi edullisempien segmenttien suuntaan. Poikkeuksellisen kuuma kesä vaikutti leivänkulutusta vähentävästi

kaikilla markkinoilla. Fazer Leipomoiden liikevaihto supistui 552,3 miljoonaan euroon (2017: 583,2 ilman Fazer Retailiin siirrettyjen leipomomyymälöiden ja Fazer Lifestyle Foodsiin siirrettyjen Fazer Alku -puurojen liikevaihtoa). Ohjelmat kehityksen kääntämiseksi ja Fazer Leipomoiden kaikkien toimintojen tehostamiseksi on käynnistetty.

Fazer Makeisten vuoden 2018 liikevaihto kasvoi 333,1 miljoonaan euroon (2017: 331,2). Suklaalevyjen markkinaosuus kasvoi ja keksien myynti lisääntyi Suomessa. Ruotsissa Fazer säilytti markkinaosuutensa. Fazer Candy Store avattiin palvelemaan kuluttajia verkossa. Tällä hetkellä verkkokauppa toimittaa EU-alueelle, ja maantieteellinen laajennus on suunnitteilla. Yhteistyö JD.com-verkkokaupan kanssa on aloitettu Kiinan markkinoiden tarjoamien mahdollisuuksien tutkimiseksi.

Fazer Food Servicesillä on yli 1 000 ravintolaa Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa, ja sen liikevaihto oli 593,2 M€ (607,7). Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna liikevaihto pysyi edellisvuoden tasolla. Voimassa olevia sopimuksia saatiin pidettyä hyvin ja muutamista kannattamattomista sopimuksista irtaannuttiin. Fazer Food Services alkoi toteuttaa tehostamistoimenpiteitä, joita jatketaan vuoden 2019 aikana liiketoiminnan kilpailukyvyyn vahvistamiseksi. Fazer Food Servicesin Suomen ja Ruotsin Fazer Culinary Teamit ottivat marraskuussa kaksoisvoiton ruoanlaiton maailmanmestaruus-kilpailuissa Luxemburgissa.

Kilpailu kiristyi smoothiejuomien ja maidottomien tuotteiden markkinoilla, kun brändituotteet ja suurten kauppojen omat tuotemerkit kilpailivat markkinaosuuksista. Fazer Lifestyle Foods -liiketoiminta-alueen liikevaihto kasvoi 21 % 121,8 miljoonaan euroon (100,4). Vuoden aikana lanseerattiin useita uusia tuotteita. Froosh-smoothievalikoima täydentyi terveysvaikutteisilla smoothieilla. Fazer Alku -aamiaibrändillä

lanseerattiin muroja ja luomupuuroja. Fazer Yosa -kauratuotepähe laajeni kahdeksalla tuotteella, ja brändiä päivitettiin muun muassa pakkausten uudella ulkoasulla. Kaurapohjaiset tuotteet ovat herättäneet maailmanlaajuista kiinnostusta, ja pohjoismainen kaura on arvossaan maailmalla. Fazer Lifestyle Foodsin organisaation kehittämiseen ja markkinointitoimenpiteisiin tehtiin merkittäviä investointeja kasvun varmistamiseksi.

Erillinen Fazer Retail -liiketoimintayksikkö perustettiin vuoden 2018 alussa vahvistamaan Fazerin suoraa kuluttajaliiketoimintaa. Liiketoimintayksikköön kuuluvat Gateau-leipomomyymälät Suomessa ja Ruotsissa sekä Fazer Cafét Suomessa. Uusi liiketoimintayksikkö yhdistää artesaanileipomotuotteet ja laadukkaat herkut ensiluokkaiseen kokemukseen. Vuonna 2018 painopiste oli organisaation ja toiminta-alustan rakentamisessa tulevaa kasvua ja vähittäiskauppaosaamisen laajentamista varten. Uuden liiketoimintayksikön liikevaihto oli 46,4 M€ sen ensimmäisen toimintavuoden aikana.

Fazer Experience -vierailukeskuksessa kävi vuoden 2018 aikana yli 200 000 ihmistä, mikä on uusi ennätys.

Tulos ja taloudellinen tilanne

Fazerin liikevaihto supistui 1 % edellisestä vuodesta ja oli 1 618,2 M€ (1 641,6). Heikentyneet valuuttakurssit pienensivät liikevaihtoa 48,6 miljoonalla eurolla. Vuonna 2017 ostetut liiketoiminnot kasvattivat vuoden 2018 liikevaihtoa 18,8 miljoonalla eurolla edellisvuoteen verrattuna.

Konsernin liikevoitto pieneni 84,2 miljoonaan euroon (92,1). Liikevoitto sisältää 4,2 M€ (3,5) kertaluontoisia uudelleenjärjestelykuluja ja alaskirjauksia (netto). Tilikauden voitto oli 63,9 M€ (72,1). Fazer Makeiset oli ainoa liiketoiminta-alue, joka paransi kannattavuuttaan.

Kassavirta ja taloudellinen asema

Konsernin taloudellinen asema säilyi vahvana. Korolliset nettovelat olivat 95,0 M€ (79,0). Konsernin omavaraisuusaste oli 56,8 % (55,1 %).

Liiketoiminnan kassavirta oli 114,6 M€ (149,6) ja bruttoinvestoinnit 50,5 M€ (108,0). Valtaosa investoinneista tehtiin uusiin tuotantolaitteisiin ja nykyisten koneiden ja laitteiden uudistamiseen leipomo- ja makeisliiketoiminnassa.

Avainluvut	2018	2017	2016
Liikevaihto, M€	1 618,2	1 641,6	1 603,1
Liikevoitto, M€	84,2	92,1	90,1
– osuus liikevaihdosta, %	5,2	5,6	5,6
Oman pääoman tuotto, %	11,6	13,3	14,1
Omavaraisuus, %	56,8	55,1	54,2
Nettovelkaantumisaste, %	17,5	14,2	10,8

Henkilöstö

Vuoden lopussa Fazer-konsernissa oli 15 696 työntekijää (15 993), joista 91 (68) henkeä oli konsernin emoyhtiön palveluksessa.

Henkilöstö	2018	2017	2016
Henkilöstön määrä 31.12.	15 696	15 993	16 048
Henkilöstö keskimäärin vuoden aikana	13 242	13 198	13 287
Palkat ja palkkiot, M€	423,7	433,3	422,2

Strategian toteuttaminen

Vuonna 2018 Fazer aloitti uuden strategiansa toteuttamisen tavoitteenaan tulla johtavaksi nykyaikaiseksi ja vastuulliseksi ruokayhtiöksi pohjoisessa Euroopassa ja kansainvälisesti. Tämän strategisen tavoitteen pohjalta Fazer vahvisti asiakaslähtöisyyttään ja päivitti brändipositiointiaan. Fazer pyrkii luomaan arvoa portfoliovalintojen, jatkuvan toiminnan laadun parantamisen ja rakenteellisten uudistusten avulla. Vaikka 2018 oli haastava vuosi, Fazer on sitoutunut tuloksensa parantamiseen kaikilla liiketoiminta- ja markkina-alueillaan. Fazerin uuden strategian toteuttaminen sisälsi vuonna 2018 lukuisia arvoa luovia toimenpiteitä eri liiketoiminta-alueilla ja konsernifunktioissa, uuden Fazer Lifestyle Foods -liiketoiminta-alueen organisaation ja osaamispohjan kehittämistä, uuden Fazer Retail -liiketoimintayksikön luomisen, jakeluyhtiön perustamisen Fazer Makeisille Yhdysvalloissa sekä kannattavuuden, kasvun ja maantieteellisen laajentumisen mahdollistavien keinojen suunnittelun ja kehittämisen.

Laatu, ympäristö, työterveys, työturvallisuus ja elintarviketurvallisuus

Vuonna 2018 laadun, ympäristön, työterveyden ja -turvallisuuden (QEHS) painopiste oli hallintajärjestelmän kehittämisessä ja digitalisoinnissa, säädösten noudattamisessa, osaamisen parantamisessa, riskien hallinnan vahvistamisessa ja turvallisuusjohtamisen edistämässä.

Työterveyttä ja -turvallisuutta parannettiin uusilla viestintäkeinoilla ja johtamistoimenpiteillä. Johdon turvallisuuskävelyt, turvallisuuskatsaukset ja -sitoumukset sekä muut turvallisuuskäytännöt ovat osa päivittäistä työtä. Tapaturmataajuus väheni 17 % vuodesta 2017. Kaikilla liiketoiminta-alueilla on turvallisuussuunnitelmat.

Fazer jatkoi myös laadun ja elintarviketurvallisuuden kehittämistä monin tavoin. Esimerkiksi uusi digitaalinen QEHS-ratkaisu otettiin käyttöön, ohjelmaa kaikkien tuotantolaitosten sertifiointiseksi globaaliin elintarviketurvallisuusjärjestelmään jatkettiin ja allergeenien hallintaa kehitettiin.

Fazerin kaikki tuotantolaitokset on sertifioitu Global Food Safety System -järjestelmän mukaisesti (FSSC 22000 -sertifiointi). Tämän lisäksi myös muita QEHS-hallintajärjestelmiä on sertifioitu markkinoiden ja asiakkaiden vaatimusten mukaisesti. Fazer Food Servicesin HACCP (ennalta ehkäisevä

elintarviketurvallisuus) -prosessi digitalisoitiin ja yhdenmukaistettiin Pohjoismaissa. Vuonna 2018 ei ollut tuotteiden takaisinveitoja.

Fazerin ympäristöasioiden hallinta parani edelleen sisäisten ohjelmien ja kolmannen osapuolen sertifiointien ansiosta. Fazer jatkoi energiatehokkuuden parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä ja suoritti energiatehokkuuskartoituksia ja itsearviointeja. Konsernissa toteutettiin jätteen vähentämiseen tähtääviä toimenpiteitä, joissa keskityttiin ruokahävikin torjuntaan ja sivuvirtojen kierrättämiseen. Fazer oli ensimmäinen elintarvikealan yritys, joka teki Suomessa vesivastuullisuussitoumuksen.

Vastuullisuus

Vuonna 2018 Fazer tarkisti ja päivitti lähestymistapansa vastuullisuuteen, jotta se tukisi yhtiön muutosta johtavaksi vastuulliseksi ruokayhtiöksi, jolla on yhteinen suunta. Fazerin vie kohti vuotta 2030 neljä kunnianhimoista päätavoitetta, jotka edistävät Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteiden toteuttamista ruuan avulla. Päätavoitteet ovat: 1) 50 % vähemmän päästöjä, 2) 50 % vähemmän ruokahävikkiä, 3) 100-prosenttisesti vastuullisesti hankittua ja 4) enemmän kasvipohjaista. Fazerin vastuullisuustyön kohokohtia vuonna 2018 olivat energiatehokkuuden järjestelmällinen parantaminen ilmastopäästöjen vähentämiseksi ja keskittyminen ruokahävikin vähentämiseen. Fazer jatkoi sitoutumistaan kaakaon, viljan, soijan, palmuöljyn ja kalan vastuulliseen hankintaan ja kasvipohjaisen tarjoaman kasvattamiseen. Fazerin maine pysyi hyvänä kaikilla päämarkkinoilla.

Riskienhallinta

Fazer arvioi ja analysoi riskienhallintapolitiikkansa mukaisesti säännöllisesti konsernin strategisia, operatiivisia ja taloudellisia riskejä ja toimii niiden pienentämiseksi. Vuoden 2018 aikana yhtään merkittävää riskiä ei toteutunut. Lisätietoja taloudellisten riskien hallinnasta on tilinpäätöksen liitetiedostossa 11.3.

Tutkimus ja kehitys

Fazer jatkoi ruuan ja kognitiivisen suorituskyvyn suhteeseen keskittyvän Fazer Brainhow -ohjelman toteuttamista. Kaksi uutta kliinistä koetta saatiin menestyksekkäästi päätökseen vuoden 2018 aikana. BRAVE-nimisen tutkimuksen yhteistyökumppanit ovat Nokia ja Nightingale Health. BRAVE tutkii

aivoystävällisen ruuan vaikutusta kognitiiviseen toimintaan, fysiologiaan ja veren biomarkkereihin. Tulokset ovat olleet lupaavia, ja ne julkaistaan vuonna 2019.

Fazer Lifestyle Foodsin teknologia ja tuotekehitystyö tuottivat uusia kaurapohjaisia tuotteita, jotka lanseerattiin Fazer Yosa-brändillä. Fazer LOFO -paranne, joka on pitkäaikaisen tutkimus- ja kehitystyön tulosta, esiteltiin kansainvälisillä IBA-leipomomessuilla Münchenissä. Patentoitu paranne on maailman ensimmäinen entsyymipohjainen ratkaisu, joka vähentää leivän sisältämien FODMAP-yhdisteiden määrää tehden leivästä vatsaystävällisempää.

Fazerin yhteistyö yliopistojen ja tutkijoiden kanssa jatkui. Vuoden aikana julkaistiin yksi väitöskirja ja useita pro gradu -töitä.

Tutkimus- ja kehityskulut olivat 9,8 M€ (9,9).

Muutoksia konsernirakenteessa

Fazer jatkoi konsernirakenteensa yksinkertaistamista ja useita juridisia yksiköitä fuusioitiin vuonna 2018. Muutokset konsernirakenteessa käyvät ilmi tilinpäätöksen liitetiedosta 22.

Osakkeet ja osakepääoma

Vuoden 2018 lopussa emoyhtiöllä oli 3 958 763 etuoikeutettua osaketta ja 2 365 200 kantaosaketta. Etuoikeutetut osakkeet ovat kantaosakkeisiin nähden etuoikeutettuja yhtiön vuosittaisessa osingonjaossa. Etuoikeus on vähintään 6 % osinkoon osakkeen nimellisarvosta. Yksi kantaosake oikeuttaa kymmeneen ääneen ja yksi etuoikeutettu osake yhteen ääneen yhtiökokouksessa.

Hallitus ja tilintarkastajat

10.4.2018 pidetyssä yhtiökokouksessa hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Berndt Brunow (puheenjohtaja), Anders Dreijer (varapuheenjohtaja), Klaus Cawén, Ketil Eriksen, Jan Fazer, Leif Hagelstam, Johan Linder, Cecilia Marlow ja Juhani Mäkinen.

Tilintarkastajaksi valittiin Tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers ja päävastuulliseksi tilintarkastajaksi Martin Grandell, KHT.

Näkymät vuodelle 2019

BKT:n kasvun odotetaan jatkuvan useimmilla Fazerin päämarkkinoilla, mutta hidastuvan vuonna 2019. Kilpailuympäristön odotetaan pysyvän kovana kaikissa Fazerin liiketoiminnoissa.

Fazer jatkaa transformaatiotaan ja keskittyy vahvasti toimeenpanoon. Fazerin liiketoiminta- ja tuoteportfolioiden kehittäminen on avainasemassa strategian toteuttamisessa uudistetun Fazer-brändin ja useiden kasvutoimenpiteiden lisäksi. Orgaanisen kasvun lisäksi tutkitaan aktiivisesti mahdollisuuksia vahvistaa kasvua ja kansainvälistymistä yritysostojen avulla. Fazer jatkaa myös kilpailukykyä vahvistamista arvontuontiohjelmien sekä organisaation ja rakenteen jatkuvan kehittämisen avulla. Liikevaihdon ja liikevoiton odotetaan kasvavan edellisvuoteen verrattuna.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tammikuussa 2019 Fazer julkisti suunnittelevansa Oulun leipomon sulkemista leipomoverkostonsa toiminnan tehostamiseksi. Oulun leipomoa koskevat yhteistoimintaneuvottelut päättyivät maaliskuussa 2019. Leipomon toiminnot siirretään muihin Fazer leipomoihin vaiheittain. Oulun leipomon toiminta loppuu ja kaikkien 83 työntekijän työsuhde päättyy syyskuussa 2019.

Fazer julkisti tammikuussa myös suunnitelmansa 40 miljoonan euron investoinnista uuteen tuotantolaitokseen Lahdessa. Tämän investoinnin myötä Fazer tuo kotimaiseen raaka-aineeseen pohjautuvan ksylitolin valmistuksen takaisin Suomeen rakentamalla maailman ensimmäisen kauran kuoresta ksylitolia valmistavan tuotantolaitoksen. Ksylitolimarkkinoiden odotetaan kasvavan, ja Fazerin tavoitteena on myydä tätä kasvipohjaista tuotetta maailmanlaajuisesti.

Ehdotus yhtiön voitonjaosta

Emoyhtiön jakokelpoiset voittovarot ovat 634 028 543,13 €, mistä tilikauden voitto on 51 507 792,36 €.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat jaettaisiin seuraavasti:

- osinkoja maksetaan 9,50 €/osake	60 077 648,50 €
- voittovaroiksi jätetään	573 950 894,63 €
	<u>634 028 543,13 €</u>

Ehdotettu osingonjako ei vaaranna yhtiön maksukykyä.

Konsernin tuloslaskelma

1000 euroa	Liite	2018	2017
Liikevaihto	4	1 618 184	1 641 615
Liiketoiminnan muut tuotot	5.1	7 339	6 303
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		-3 471	3 682
Materiaalit ja palvelut	5.2	-587 354	-600 770
Henkilöstökulut	5.3	-534 757	-551 094
Poistot ja arvonalentumiset	8, 9	-81 326	-81 685
Liiketoiminnan muut kulut	5.4	-334 730	-326 264
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	23	335	293
Liikevoitto		84 220	92 082
Rahoitustuotot ja -kulut	6		
Rahoitustuotot		1 445	1 494
Rahoituskulut		-4 040	-4 090
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-2 594	-2 596
Voitto ennen veroja		81 625	89 486
Tuloverot	7.1	-17 753	-17 339
Tilikauden tulos		63 873	72 146
Voiton jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		58 535	63 378
Määräysvallattomille omistajille	23	5 338	8 769

Konsernin laaja tuloslaskelma

1000 euroa	Liite	2018	2017
Tilikauden tulos		63 873	72 146
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Rahavirran suojaukset		252	2 721
Muuntoerot		-16 031	-8 975
Näihin eriin liittyvät tuloverot		-50	-544
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteisiksi			
Muutokset rahoitusvarojen käyvässä arvossa		-	174
Etuuspohjaisen eläkejärjestelyn uudelleenarvostaminen	18	-186	256
Näihin eriin liittyvät tuloverot		40	-84
Muut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen		-15 977	-6 451
Laaja tulos yhteensä		47 896	65 695
Laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		45 977	58 890
Määräysvallattomille omistajille	23	1 919	6 804

Konsernin tase

1000 euroa	Liite	31.12.2018	31.12.2017
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	10	158 720	160 598
Aineettomat hyödykkeet	9	52 047	51 152
Aineelliset hyödykkeet	8	408 855	431 837
Osuudet osakkuusyrityksissä	24	1 165	1 075
Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat	11.1	3 116	3 116
Muut pitkäaikaiset saamiset	11.1	1 958	2 044
Laskennalliset verosaamiset	7.3	1 106	1 046
Pitkäaikaiset varat yhteensä		626 967	650 867
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	12	91 761	90 298
Myyntisaamiset ja muut saamiset	13	198 867	206 025
Muut lyhytaikaiset rahoitusvarat	11.1	-	21 809
Tuloverosaamiset		2 994	4 008
Rahavarat	14	39 326	40 268
Lyhytaikaiset varat yhteensä		332 948	362 409
VARAT YHTEENSÄ		959 914	1 013 276
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma			
Osakepääoma	15	126 479	126 479
Muut rahastot		-15	-216
Kertyneet voittovarot		358 462	372 749
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma		484 927	499 012
Määräysvallattomien omistajien osuus	23	59 434	58 310
Oma pääoma yhteensä		544 361	557 322
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	11.1, 17	51 725	54 658
Laskennalliset verovelat	7.3	16 616	21 500
Eläkeveloitteet	18	4 182	4 380
Varaukset	16	2 042	2 012
Muut pitkäaikaiset velat		8 808	9 648
Pitkäaikaiset velat yhteensä		83 373	92 197
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	11.1, 17	82 635	86 460
Osto- ja muut velat	19	244 758	268 883
Varaukset	16	588	1 643
Tuloverovelat		4 199	6 771
Lyhytaikaiset velat yhteensä		332 181	363 757
Velat yhteensä		415 553	455 954
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		959 914	1 013 276

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma

1000 euroa	Osakepääoma	Käyvän arvon rahasto	Rahavirran suojausrahasto		Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
1.1.2018	126 479	0	-216	-3 193		375 942	499 012	58 310	557 322
Tilikauden tulos						58 535	58 535	5 338	63 873
Muut laajan tuloksen erät									
Valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutos, veroilla vähennettyinä			170				170		170
Siirretty tuloslaskelmaan, veroilla vähennettyinä			32				32		32
Etuuspohjaisen eläkejärjestelyn uudelleenarvostus, veroilla vähennettyinä						-149	-149	2	-147
Muuntoerot					-12 610		-12 610	-3 421	-16 031
Tilikauden laaja tulos		0	201	-12 610		-149	-12 558	-3 419	-15 977
Liiketoimet omistajien kanssa									
Osingonjako						-60 710	-60 710	-147	-60 857
Konsernin sisäiset rakennejärjestelyt						648	648	-648	0
31.12.2018	126 479	0	-15	-15 803		374 266	484 927	59 434	544 361

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma

1000 euroa	Osakepääoma	Käyvän arvon rahasto	Rahavirran suojausrahasto		Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
1.1.2017	126 479	2 520	-2 393	3 818		347 642	478 066	51 652	529 718
Tilikauden tulos						63 378	63 378	8 769	72 146
Muut laajan tuloksen erät									
Oman pääomanehtoisten varojen kauden käyvän arvon muutos, veroilla vähennettyinä		140					140		140
Myytyjen oman pääomanehtoisten rahavarojen siirto voittovarioihin		-2 659				2 659	0		0
Valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutos, veroilla vähennettyinä			-822				-822		-822
Siirretty tuloslaskelmaan, veroilla vähennettyinä			2 999				2 999		2 999
Etuuspohjaisen eläkejärjestelyn uudelleenarvostus, veroilla vähennettyinä						207	207	-1	206
Muuntoerot					-7 011		-7 011	-1 963	-8 975
Tilikauden laaja tulos		-2 520	2 177	-7 011		2 867	-4 487	-1 964	-6 451
Liiketoimet omistajien kanssa									
Osingonjako						-37 944	-37 944	-147	-38 091
31.12.2017	126 479	0	-216	-3 193		375 942	499 012	58 310	557 322

Konsernin rahavirtalaskelma

1000 euroa	Liite	2018	2017
Liiketoiminnan rahavirta			
Voitto ennen veroja		81 625	89 486
Oikaisut ¹		77 828	87 807
Käyttöpääoman muutos ²		-19 269	-5 951
Saadut korot		1 260	1 552
Maksetut korot		-1 401	-2 415
Muut rahoitustuotot ja -kulut, netto		-1 673	-1 932
Saadut osingot		245	258
Maksetut verot		-23 976	-19 166
Liiketoiminnan nettorahavirta		114 639	149 639
Investointien rahavirta			
Tytäryhtiö- ja liiketoimintahankintojen nettorahavirta		-	-45 593
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	8, 9	-50 529	-62 361
Muiden rahoitusvarojen myynneistä saadut tuotot		21 941	13 210
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntituotot		1 568	599
Investointien nettorahavirta		-27 020	-94 145
Rahoituksen rahavirta			
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksu	11.4	-8 690	-9 971
Lyhytaikaisten lainojen nostot	11.4	18 152	3 002
Lyhytaikaisten rahalaitoslainojen nettomuutos	11.4	-11 494	-7 504
Leasingvelkojen takaisinmaksut	11.4	-24 624	-25 392
Maksetut osingot		-60 857	-37 944
Rahoituksen nettorahavirta		-87 514	-77 808
Rahavarojen muutos			
		106	-22 314
Rahavarat 1.1.	14	40 268	62 933
Kurssierot		-1 049	-353
Rahavarat 31.12.	14	39 326	40 268
1) Oikaisut			
1000 euroa	Liite	2018	2017
Poistot ja arvonalentumiset	8, 9	81 326	81 685
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		-335	-293
Rahoitustuotot ja -kulut	6	2 594	2 596
Liiketoimet joihin ei liity maksutapahtumaa		-6 177	2 783
Muut oikaisut jotka eivät liity liiketoimintaan		420	1 036
Yhteensä		77 828	87 807
2) Käyttöpääoman muutos			
1000 euroa	Liite	2018	2017
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)		-3 078	-5 276
Myynti ja muiden saamisten lisäys (-) / vähennys (+)		1 496	-6 685
Osto- ja muiden velkojen lisäys (+) / vähennys (-)		-17 687	6 010
Käyttöpääoman muutos		-19 269	-5 951

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. Yrityksen perustiedot

Oy Karl Fazer Ab (”yhtiö” tai emoyhtiö”) on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki. Nämä konsolidoidut tilinpäätöstiedot sisältää emoyhtiön Oy Karl Fazer Ab:n ja sen tytäryhtiöt (kollektiivisesti ”konserni”, ”konserniyhtiöt” tai ”Fazer”).

Fazer on kansainvälinen perheomisteinen yritys, joka tuottaa laadukkaita leipomo-, makeis-, keksi- ja viljatuotteita, kasvispohjaisia aterioita sekä ruoka- ja kahvilapalveluita. Konserni koostuu neljästä liiketoiminta-alueesta, yhdestä vuoden 2018 alussa perustetusta liiketoimintayksiköstä, sekä

konsernin yhteisistä toiminnoista. Fazer toimii yhdeksässä maassa ja vie tuotteita noin 40 maahan. Tiedot konserniyhtiöistä esitetään liitetiedossa 22. Vuoden 2018 lopussa Fazer-konsernissa oli 15 696 työntekijää kahdeksassa maassa.

Oy Karl Fazer Ab:n hallitus on hyväksynyt tämän tilinpäätöksen 20.3.2019. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

2. Laadintaperiaatteet

2.1 Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti. Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu 31.12.2018 voimassaolevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Termillä ’IFRS standards’ tarkoitetaan standardeja ja tulkintoja, jotka ovat Euroopan Unionin hyväksymiä (säännös EY 1606/2002) ja näin ollen ovat voimassa Suomen lainsäädännössä.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen, ellei laatimisperusteissa ole esitetty muuta.

Konsolidoitu tilinpäätös esitetään tuhansissa euroissa. Euro on emoyhtiön toiminta- ja esittämismuuttua. Tässä tilinpäätöksessä esitetyt luvut on pyöristetty tarkoista luvuista ja sen vuoksi yhteenlasketut luvut yksittäisistä luvuista saattavat poiketa taulukoissa esitettyjen summatietojen kanssa. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja lukuja.

2.2 Yhdistelyperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön Oy Karl Fazer Ab:n ja sen tytäryhtiöt, joissa konsernilla on määräysvalta. Konsernilla on määräysvalta, kun se olemalla osallisena yhteisössä altistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja pystyy vaikuttamaan saamansa tuoton määrään käyttämällä yhteisöä koskevaa valtaansa. Jos konsernilla ei ole enemmistöä sijoituskohteen äänioikeuksista, se arvioi kaikkia niitä tekijöitä, joiden kautta määräysvalta voi muodostua ilman äänioikeuksien enemmistöä. Näihin kuuluvat muiden äänioikeuksien haltijoiden ja sijoittajan väliseen sopimukseen perustuvat järjestelyt, muista sopimukseen perustuvista järjestelyistä johtuvat oikeudet ja sijoittajan äänioikeudet ja potentiaaliset äänioikeudet. Tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen alkaen siitä hetkestä, kun konserni saa määräysvallan, ja luovutetut yhteisöt yhdistellään siihen saakka, kunnes määräysvalta lakkaa. Kaikki konserniin kuuluvat yritykset noudattavat yhdenmukaisesti Fazerin soveltamia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Liiketoimintojen yhdistäminen on käsitelty hankintamennetelmällä. Tytäryrityksen hankinnasta maksettava vastike on määritetty luovutettujen varojen, vastattavaksi otettujen

velkojen ja liikkeeseen laskettujen oman pääoman ehtoisten instrumenttien hankintahetken käypään arvoon. Mahdollinen ehdollinen lisäkauppahinta on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä ja on luokiteltu velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon aina raportointikauden päättymispäivänä ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Hankinnan kohteen yksilöitävissä olevat varat, velat ja ehdolliset velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypään arvoon, josta ei ole vähennetty määräysvallattomien omistajien osuutta. Liiketoiminta kirjataan määrää, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteenlaskettuina ylittävät hankintun nettovarallisuuden käyvän arvon. Jos määrä on pienempi kuin hankinnan kohteen yksilöitävissä oleva nettovarallisuuden käypä arvo ja kyseessä on edullinen kauppa, kirjataan erotus suoraan laajaan tuloslaskelmaan.

Osakkuusyhtiöitä ovat yhteisöt, joissa konsernilla on 20-50 % äänivallasta, ja, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Osakkuusyhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen käyttäen pääomaosuusmenetelmää. Pääomaosuusmenetelmällä erotettu konsernin osuus osakkuusyhtiön tuloksesta esitetään konsolidoidussa tuloslaskelmassa liikevoiton yläpuolella. Sijoitus osakkuusyhtiöön konsernin taseessa sisältää sekä konsernin osuuden osakkuusyhtiön nettovaroista että hankinta-ajankohtana määritetyn liikearvon. Sijoituksen tasearvossa on huomioitu mahdollinen arvonalentuminen. Mahdolliset merkittävät realisoitumattomat voitot eliminoidaan konsernin ja osakkuusyhtiön välillä konsernin omistussuhteessa. Osakkuusyhtiöiden tilinpäätökset yhdistellään konsernin laadintaperiaatteita noudattaen. Jos konsernin osuus osakkuusyhtiön tappiosta ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon, eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyhtiön veloitteiden täyttämiseen.

Tytäryhtiösijoitukset eliminoidaan hankintamenomenetelmää käyttäen. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat, tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako sekä realisoitumattomat voitot ja tappiot on eliminoitu konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Määräysvallattomille omistajien osuus tuloksesta esitetään erikseen tuloslaskelman yhteydessä ja osuus omasta pääomasta esitetään omassa pääomassa erillään emoyrityksen omistajille kuuluvasta omasta pääomasta. Emoyrityksellä tytäryrityksessä olevan omistusosuuden muutokset, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa

pääomaa koskevinä liiketoimina. Konsernin menettäessä määräysvallan arvostetaan jäljelle jäävä sijoitus käypään arvoon ja tästä syntyvä erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

2.3 Yhteenveto keskeisistä laadintaperiaatteista

ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaan rahan määräisten erien muuttaminen

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut määritetään siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyrityksen toiminta- ja esittämisvaluutta.

Ulkomaisten konserniyhtiöiden tilinpäätösten muuttaminen

Ulkomaisten konserniyhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi tilikauden keskikurssia käyttäen ja taseet raportointikauden päättymispäivän kurssija käyttäen. Tilikauden tuloksen muuttaminen eri kurssilla tuloslaskelmassa ja taseessa aiheuttaa taseessa omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Ulkomaisten tytäryhtiöiden hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuttamisesta syntyneet muuntoerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Kun määräysvalta tytäryhtiössä muuttuu, kertyneet muuntoerot siirretään tulosvaikutteisiksi osana myyntivoittoa tai -tappiota. Ulkomaisten yksikköjen hankinnasta syntyvä liikearvo ja kyseisten ulkomaisten yksikköjen varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käypien arvojen oikaisut on käsitelty paikallisessa valuutassa kyseisten ulkomaisten yksikköjen varoina ja velkoina. Ne muunnetaan euroiksi raportointikauden päättymispäivän kurssija käyttäen.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu konserniyhtiöiden toimintavaluuttojen määräisinä käyttäen tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräiset saamiset ja velat muunnetaan käyttäen raportointikauden päättymispäivän kurssija.

Fazer toimii kansainvälisesti ja altistuu useille rahoitusriskeille. Konsernin tavoitteena on toimia matalalla riskillä ja käyttää useita menetelmiä ja johdannaisinstrumentteja hallitakseen rahoitusriskejä. Aiheesta lisää kohdassa 11.3 Rahoitusinstrumentit.

Fazerin hallitus hyväksyy rahoitusriskien ja raaka-aineriiskien hallintaa koskevat politiikat. Kaikki riskit liittyen valuuttakursseihin, korkotasoon, rahoitukseen, likviditeettiin, vastapuoliin sekä hyödykkeiden hintoihin katetaan tässä rahoituspolitiikassa.

MYYNIN TULOUTUSPERIAATTEET

Leipomo-, Makeis-, ja Lifestyle Foods tuotteet

Fazer valmistaa ja myy erilaisia leipomo-, makeis- ja keksi- ja viljatuotteita sekä tukku- että vähittäiskaupalle. Tähän liike-toimintaan liittyvä myynti tuloutetaan, kun tuotteisiin liittyvä kontrolli on siirtynyt. Kontrolli siirtyy, kun tuotteet on toimitettu tukku tai vähittäiskauppaan, jotka itsenäisesti päättävät myyntikanavista ja hinnoista, eikä Fazerille jää tuotteisiin liittyviä velvoitteita. Toimitus tapahtuu, kun tuote on toimitettu sovittuun paikkaan tai kerätty sovitusta varastosta, epäkuranttius- ja hävikkiriskit on siirretty jälleenmyyjälle ja joko asiakas on hyväksynyt toimitetut tavarat myyntisopimuksen perusteella tai Fazerilla on muu objektiivinen näyttö siitä, että asiakas on hyväksynyt toimitetut tavarat. Joissain maissa tietyillä tuotteilla on kaupintavarasto ja näissä tapauksissa myynti tuloutetaan, kun tuote on toimitettu loppuasiakkaalle.

Fazerin myyntisopimuksissa on erilaisia hintakomponentteja, kuten alennuksia ja bonuksia. Tällaisten sopimusten myynnin tuloutus perustuu sopimuksen hintaan sekä volyymlennusten arvioituun määrään. Arviot annettavista alennuksista sekä tuotoista perustuvat kokemukseen, ja myynti tuloutetaan vain siihen määrään asti, että myynnin olennainen hyvittäminen on erittäin epätodennäköistä.

Sopimukseen perustuva velvoite annettavista volyymlennuksista kirjataan sille kaudelle, jolloin vastaava myynti tuloutetaan. Rahoituselementtiä ei huomioida myyntien tuloutuksessa, sillä maksuehto on yleensä 30 päivää. Saaminen kirjataan, kun tuote on luovutettu.

Ruokailu- ja kahvilapalvelut

Fazer tarjoaa myös erilaisia ateriapalveluratkaisuja asiakkailleen. Myynti näistä palveluista tuloutetaan sille kaudelle, jolla palvelu suoritetaan. Myynti määräytyy ravintola-asiakkaiden todellisen määrän mukaan. Lounasravintoloissa myynti muodostuu eri komponenteista, esimerkiksi työnantajan ja kuluttajan osuuksista.

Paitsi työnantajan järjestämiä lounasravintoloita, Fazerilla on myös kaikille asiakkaille avoimia ravintoloita ja kahviloita, jotka tarjoavat lounaita ja muita kahvilatuotteita. Myynti tuloutuu näissä tapauksissa tiettyä ajanhetkenä, kun asiakas maksaa tuotteen.

Ateriapalveluiden myynti tuloutetaan, kun palvelu on luovutettu ja näin ollen määräysvalta on siirtynyt. Määräysvalta palveluihin siirtyy ajan kuluessa, sillä asiakas saa ja kuluttaa palvelun, kun ne luovutetaan (esimerkiksi lounaat, jotka tarjotaan eri ravintoloissa täyttävät IFRS 15.35a tuloutuskriteerin). Fazer käyttää tuotokseen perustuvaa menetelmää suori-tusvelvoitteiden ehtojen täyttymisen mittaamiseen. Käytännön apukeinona suoritusvelvoitteen täyttämisen arvioimisessa toimii laskutus, sillä myynnin mittarina toimii myydyt ateriat. Ateriapalvelut laskutetaan kuukausittain.

Rahoituselementtiä ei huomioida myyntien tuloutuksessa, sillä maksuehto on laskutettavan myynnin osalta yleensä 30 päivää.

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISMENOT

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot kirjataan kuluksi sille kaudelle, jonka aikana ne syntyvät, elleivät menot liity selkeästi määriteltyyn projektiin ja täytä tiettyjä ennalta määriteltyjä kriteereitä. Tällaisiin projekteihin liittyvät kehitysmenot aktivoidaan, jos ne ovat eroteltavissa ja projektien tuloksena syntyvät tuotteet ovat teknisesti ja kaupallisesti hyödynnettävissä ja projektien tuloksena syntyneistä tuotteista saatavat tuotot ylittävät niiden kehitykseen, valmistukseen ja myyntiin liittyvät kulut. Lisäksi yhtiöllä täytyy olla riittävät resurssit projektin loppuun saattamiseen. Aktivoidut kehitysmenot sisältävät kaikki niiden valmistukseen kohdistettavat materiaali- henkilöstö- ja muut kulut. Aiemmin kuluksi kirjattuja tuotekehitykseen liittyviä menoja ei aktivoida myöhemmin.

Aktivoidun tuotekehitysprojektin poistot alkavat, kun tuote on valmis käytettäväksi. Keskenäiset tuotekehitysprojektit

testataan vuosittain arvonalentumistestein. Valmiit tuotekehitysaktivoinnit poistetaan niiden taloudellisen pitoajan kuluessa enintään 5 vuodessa.

TULOVEROT

Konsernin tuloslaskelman veroihin on kirjattu konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat suoriteperusteiset verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisu sekä laskennallisten verojen muutokset. Konserniyhtiöiden verot perustuvat kunkin yhtiön paikallisen verolainsäädännön mukaan määräytyvään verotettavaan tuloon.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat kirjataan kaikista väliaikaisista eroista varojen ja velkojen verotuksellisten arvojen ja kirjanpitoarvojen välillä. Liikearvoista ei ole laskettu laskennallista verovelkaa siltä osin, kun ne eivät ole verotuksessa vähennyskelpoisia. Laskennallinen vero on laskettu tilinpäätöspäivänä voimassa olevilla verokannoilla ja verokantojen muuttuessa tiedossa olevalla uudella verokannalla. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään saakka, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät etuusperusteisista eläkejärjestelyistä, aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä (poistoero), vaihto-omaisuuden arvostuksista, varauksista sekä yrityshankintojen yhteydessä suoritetuista tase-erien käypiin arvoihin arvostuksista ja verotuksessa vahvistettavista tappioista.

LIKEARVO

Liiketoimintojen yhdistämisissä syntyvä liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon. Liikearvoista ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta, ja aina kun esiintyy jokin viite siitä, että arvo saattaa olla alentunut. Tätä tarkoitusta varten liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoa vähennettynä arvonalentumisilla.

Liikearvon tasearvoa testataan arvonalentumistestein vuosittain. Liikearvon arvonalennustestausta varten konsernin varat jaetaan rahavirtaa tuottaviin yksiköihin, eli alimpaan yksikkötasoon, joka on pääosin muista yksiköistä riippumaton, ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa ja pitkälle riippumattomia muiden

vastaavien yksiköiden rahavirroista. Arvonalennuksen määrä on se erotus, jolla testattavan yksikön varojen kirjanpitoarvot ylittävät yksikön käyttöarvon. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttauskorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisriskeistä. Liikearvon arvonalennus kirjataan tuloslaskelmaan eikä sitä peruta.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomiin hyödykkeisiin kuuluvat tavaramerkit, asiakassuhteet, aineettomat oikeudet sekä muut aktivoidut kehitysmenot, esimerkiksi patentit, tekijänoikeudet, lisenssit, sekä ohjelmistot. Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenoa, kun on todennäköistä, että omaisuuserä tuottaa vastaista taloudellista hyötyä ja sen hankintameno on määritettävissä luotettavasti. Ne aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan tasapoistoina kuluiksi niiden tunnetun tai arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Aineettomista hyödykkeistä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.

Liiketoimintojen hankinnoissa hankitut aineettomat hyödykkeet arvostetaan käypään arvoon niiden hankintahetkellä. Poistoajoja käydään läpi vuosittain ja niitä muutetaan tarvittaessa.

Aineettomien hyödykkeiden arvioidut taloudelliset pitoajat ja poistoajat ovat seuraavat:

• Asiakassuhteet	5–10 vuotta
• Tavaramerkit	5 vuotta –
määrittämätön elinikä
• Aineettomat oikeudet	5–10 vuotta
• Muut aineettomat hyödykkeet	3-10 vuotta

AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu hankintamenoa vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla. Hankintameno sisältää hankinnasta välittömästi aiheutuvat kustannukset. Jos hyödyke koostuu osista, joilla on

eripituinen taloudellinen vaikutusaika, hyödyke jaetaan näihin pienempiin komponentteihin poistoja varten. Liiketoimintojen hankinnan yhteydessä konsernin omistukseen siirtyneet aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan hankintahetken käypään arvoon. Korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti sille kaudelle, jolloin ne ovat toteutuneet. Merkittävät kiinteistöjen peruseräparannukset aktivoidaan taseeseen ja poistetaan omaisuuden jäljellä olevana taloudellisenä vaikutusajana.

Hyödykkeistä tehdään tasapoistot seuraavien arvioitujen taloudellisten vaikutusaikojen kuluessa:

- Rakennukset ja rakennelmat 10–50 vuotta
- Koneet ja kalusto 3–25 vuotta
- Muut aineelliset hyödykkeet 3–10 vuotta

Poistojen tekeminen aloitetaan, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi eli on sellaisessa sijaintipaikassa ja kunnossa, että se pystyy toimimaan johdon tarkoittamalla tavalla. Maa-alueiden hankintamenoa ei poisteta.

Omaisuuserän jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia. Arvioinnin perusteella tehdään tarvittaessa arvonalennustestaus, jos on indikaatioita siitä, että hyödykkeen arvo saattaa olla alentunut. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti ja ne esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa tai kuluissa.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset on kirjattu aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennyksiksi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että ne tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen ehdot. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa omaisuuserän käyttöajana. Tuloslaskelmaan kirjattuja tutkimus- ja kehittämismenoja koskevat avustukset sekä sellaiset avustukset, jotka on saatu korvauksiksi jo toteutuneista kuluista, kirjataan tulosvaikutteisesti, sillä kaudella, jonka aikana oikeus avustuksen saamiseen syntyy. Tällaiset avustukset esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa.

VUOKRASOPIMUKSET

Konsernilla on lukuisia vuokrasopimuksia, jotka liittyvät tiloihin, kalustoon sekä autoihin. Sopimukset tehdään tyypillisesti määrittelemättömälle ajalle tai 3-5 vuoden määräajalle. Vuokrasopimuksen ehdoista neuvotellaan sopimuskohtaisesti ja vuokrasopimukset sisältävät lukuisia eri ehtoja ja olosuhteita.

Vuokrasopimukset kirjataan käyttöoikeutta koskevana omaisuuseränä sekä vastaavana vuokrasopimusvelkana taseeseen sinä hetkenä, kun hyödyke on konsernin käytettävissä. Vuokramaksut kohdistetaan IFRS:n mukaan vuokrasopimukseen liittyvälle velalle sekä rahoituskulaksi. Rahoituskulu kirjataan tulokseen vuokrakaudelle ja se lasketaan efektiivisen koron menetelmällä perustuen raportointikauden velkaan. Käyttöoikeutta koskeva hyödyke poistetaan joko hyödykkeen taloudellisen pitoajan tai vuokrakauden mukaisesti tasapoistoina, sen perusteella kumpi näistä on lyhyempi.

Vuokrasopimukseen liittyvät omaisuus- ja velkaerien arvot ovat diskonttaamalla laskettuja nykyarvoja. Laskennassa otetaan huomioon sopimuksen perusteella maksettavat pakolliset vuokrat sekä vapaaehtoisten jatkoperiodien vuokrat, mikäli vuokrakauden lisäoption käyttö on kohtuullisen varmaa. Vuokramaksujen diskonttauskorkona käytetään vuokrasopimuksen sisäistä korkoa, mikäli se on määriteltävissä, tai konsernin lisärahoituksen korkoa.

Konserni soveltaa IFRS 16.5-8:n sallimia helpotuksia liittyen lyhytaikaisiin tai enintään 5.000 euron arvoisiin hyödykkeisiin. Arvoltaan vähäisiksi omaisuuseriksi konserni on luokitellut mm. kannettavat tietokoneet ja muita IT-laitteita, sekä vähäarvoisia koneita. Näitä ei kirjata taseeseen vaan niihin liittyvät vuokramenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi.

Vuokrasopimukseen liittyvä velka kirjataan taseeseen seuraavien erien netto nykyarvoon: a) kiinteät maksut vähennettynä mahdollisilla saatavilla vuokrasopimukseen liittyvillä kannustimilla, b) muuttuvat vuokrat, jotka riippuvat indeksistä, jotka alun perin määritellään sopimuksen alkamisajankohdan indeksin tai hintatason perusteella, c) osto-option toteutushinta, jos sen käyttäminen on kohtuullisen todennäköistä, sekä d) vuokrasopimuksen lopettamiseen liittyvät sopimussakot, jos niiden maksaminen on todennäköistä. Käyttöoikeutta koskeva omaisuuserän hankintahinta koostuu seuraavista eristä: a) vuokrasopimukseen liittyvä velka, b) vuokrasopimukseen liittyvät, ennen vuokra-ajan alkamista suoritettavat maksut, c)

vuokrasopimukseen liittyvät alkuvaiheen välittömät menot, sekä d) ennalleensaattamiskulut.

Muuttuvat vuokrat

Joissakin tilavuokrasopimuksissa on maksuehtoja, jotka perustuvat tiloissa olevan myymälän myynteihin tai muuhun muuttuvaan elementtiin, kuten esim. vuokrattujen varastotilojen lavapaikkoihin. Joissain myymälöissä jopa koko vuokra on muuttuva ja määrätty myynnin perusteella erilaisten prosenttien mukaisesti. Muuttuvia vuokria koskevia ehtoja käytetään eri syistä, kuten esimerkiksi vastaperustetuista myymälöistä aiheutuvien kiinteiden menojen minimoimiseksi tai muun yleisen käytännön mukaan. Muuttuvia vuokria sisältävien vuokrasopimusten ehtojen muutokset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella jolla ao. muutos on tapahtunut. Liikevaihtoon perustuvat muuttuvat vuokrat kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi sillä kaudella jolloin tapahtuma joka laukaisee ne on tapahtunut.

Joihinkin tilavuokrasopimukseen liittyy indeksipohjainen inflaatioehto. Indeksiin perustuvat muuttuvat vuokrat ovat osa vuokrasopimukseen liittyvää velkaa ja niiden arvo lasketaan vuokrasopimuskauden alkuajankohdan indeksiin perusteella. Indeksien muutokset huomioidaan sillä laskentakaudella kuin indeksi muuttuu.

Vuokrakauden jatko- ja vuokrasopimuksen irtisanomisoptio

Useisiin konsernin vuokrasopimukseen liittyy vuokrakauden jatko- tai irtisanomisoptioita. Kyseisiä ehtoja käytetään tuomaan lisää joustavuutta sopimuksiin.

Vuokrakauden määrittämiseen liittyvät kriittiset arviot

Johto arvioi, onko konsernilla taloudellista etua käyttää tai olla käyttämättä vuokrasopimukseen liittyviä erilaisia optioita. Arvioinnissa otetaan huomioon kaikki taloudelliset seikat ja olosuhteet. Tämän arviointi tehdään uudelleen aina silloin, kun sopimukseen liittyvissä taloudellisissa seikoissa ja olosuhteissa tapahtuu muutoksia.

RAHOITUSINSTRUMENTIT

Rahoitusvara tai rahoitusvelka kirjataan, kun konsernista tulee rahoitusvaraa tai -velkaa koskevan sopimuksen osapuoli. Konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: hankintamenoon kirjattavat, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sekä konsernin laajan tuloksen kautta kirjattavat varat. Rahoitusinstrumentit, mukaan lukien johdannaiset, kirjataan alun perin käypään arvoonsa, ja lainat hankintamenoonsa efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Rahoitusvarat, mukaan lukien johdannaiset, kirjataan myöhemmin käypään arvoonsa edellä esitetyn luokittelun mukaisesti, ja lainat hankintamenoonsa efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Muut rahoitusvelat, mukaan lukien johdannaiset, kirjataan myöhemmin käypään arvoonsa.

Konserni luokittelee rahoitusinstrumentit seuraavasti:

- Taso 1: Toimivilta markkinoilta on saatavilla täysin samanlaisille varoille ja veloille noteeratut hinnat
- Taso 2: Kaikki varojen tai velkojen käypään arvoon olennaisesti vaikuttavat tekijät on havainnoitavissa markkinoilla joko suorasti tai epäsuorasti.
- Taso 3: Mitään olennaisesti varojen tai velkojen käypään arvoon vaikuttavaa tekijää ei ole havainnoitavissa markkinoilla.

Hankintamenoon kirjattaviin rahoitusvaroihin sisältyy pankkitalletuksia, jotka on tehty likvidien varojen tuoton turvaamiseksi. Talletuksen erääntyessä pääoma maksetaan takaisin alkuperäisen suuruisena, ja tuottoa saadaan korkovirrasta. Pankkitalisaamiset, joiden tuotto muodostuu korkovirroista, kirjataan hankintamenoonsa.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin sisältyy mm. korkorahastosijoituksia, jotka on hankittu kaupankäyntitarkoituksessa likvidien varojen tuoton turvaamiseksi. Tuottoa pyritään saamaan paitsi korkovirroista, myös arvonnoususta, ja omistuksia voidaan ostaa ja myydä konsernin likviditeettiilanteen edellyttämällä tavalla. Korkorahastot kirjataan käypään arvoonsa ja käyvän arvон muutokset kirjataan tuloslaskelmaan sille kaudelle, jolloin muutos tapahtuu.

Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat sisältävät noteeraamattomia osakkeita ja osuuksia. Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Mikäli käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, merkitään erä

taseeseen hankintamenoonsa vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Rahoitusvelat arvostetaan pääsääntöisesti jaksotettuun hankintameroon johdannaisia lukuunottamatta. Muut korolliset velat sisältävät factoringvelkaa sekä korollista velkaa muille kolmansille osapuolille, jotka eivät ole rahoitus- tai eläkelaitoksia.

Rahoitusvara kirjataan pois taseesta, kun oikeus saada siihen liittyviä rahavirtoja loppuu. Rahoitusvelka kirjataan pois taseesta, kun siihen liittyvä velvoite loppuu tai sopimus raukeaa.

Johdannaisten käypä arvo määritellään hinnaksi, johon asian tuntevat markkinaosapuolet ovat instrumentilla arvostuspäivänä valmiita käymään kauppaa. Valuuttatermiinisopimusten käypä arvo saadaan vertaamalla sovitun termiinikurssin ja vastaavan markkinakurssin välistä eroa raportointipäivänä. Valuuttaoptioiden käypä arvo sisältää option aika-arvon, ja tilinpäätöshetken markkinakurssin ja optiosopimuksen toteutuskurssin erotuksen. Hyödykefutuuriin käypä arvo saadaan vertaamalla sopimuksen futuurikurssia kyseisen futuurin markkinakurssiin arvostuspäivänä. Rahoitukseen liittyvien johdannaisten instrumenttien käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin.

Suojauslaskentaa sovelletaan valuuttajohdannaissopimuksiin, jotka on solmittu erittäin todennäköisten, vieraan valuutan määräisten raaka-aineostojen ja myyntitransaktioiden suojaamiseksi. Nämä on määritelty rahavirran suojausiksi. Suojaussuhde perustetaan ja dokumentoidaan, kun suojausinstrumentin ja suojauskohteen välillä on taloudellinen suhde, ja suojausinstrumentin keskeiset ehdot ovat täsmälleen yhdenmukaiset suojauskohteen ehtojen kanssa. Suojaus- tehoisuus määritetään suojaussuhteen syntymisajankohtana, ja ennakoiva tehokkuusarviointi tehdään raportointihetkellä. Siinä määrin, kuin suojauskohteen todetaan olevan tehokas, käyvän arvon muutos kirjataan rahavirran suojausrahastoon omaan pääomaan. Omaan pääomaan kirjattu käyvän arvon erä kohdistetaan varastoarvoihin, kun raaka-aineostojen suojaamiseksi tehdyt valuuttajohdannaisten toteutuvat. Suojaustulos kohdistetaan raaka-aineisiin, puolivalmisteisiin ja valmiisiin tuotteisiin siinä suhteessa, kun näihin on sitoutunut vieraan valuutan määräisenä hankittua raaka-ainetta tilinpäätöshetkellä. Myynnin valuuttakurssiriskin suojaamiseksi tehdyistä valuuttajohdannaista syntyneet omaan pääomaan

kirjattu käyvän arvon ero kohdistetaan myynnin oikaisueriin, kun myynti toteutuu. Rahavirran suojauskohteen tehon osuus kirjataan heti tuloslaskelmaan, jos suojausinstrumentin suojaukseksi määritetyn osan arvon muutos on absoluuttisesti suurempi kuin suojauskohteen arvon muutos.

Fazer määrittelee valuuttatermiinien spot-komponentin suojausinstrumentiksi kassavirtasuojauksissa. Valuuttatermiinien korkokomponentti kirjataan ilman jaksotusta tuotoksi tai kuluksi liikevaihtoon tai materiaalikustannuksiin. Raaka-ainejohdannaisten voitot ja tappiot kirjataan materiaalikustannuksiin. Raaka-ainejohdannaisiin ei sovelleta suojauslaskentaa. Konsernilla ei ole kytkettyjä johdannaisia.

VIERAAN PÄÄOMAN HANKKIMISKUSTANNUKSET

Luottolimiitin järjestelypalkkiot jaksotetaan viidelle vuodelle joulukuuhun 2019 saakka. Muut vieraan pääoman hankintaan liittyvät kustannukset kuten varauspalkkiot, toimistomaksut ja lainaehdojen muutosmaksut kirjataan kuluksi niiden toteutusperiodille. Tällä hetkellä konsernilla ei ole sellaisia vieraan pääoman hankkimiskustannuksia, jotka tulisi aktivoida pitkän valmistusajan hyödykkeen hankintameroon.

MYYNTISAAMISET

Myyntisaamiset on kirjattu kirjanpitoon alkuperäisen laskutuksen määräisenä. Konserni soveltaa myyntisaamisiin liittyvien odotettavissa olevien luottotappioiden käsittelyyn IFRS 9:ssä määrättyä yksinkertaistettua lähestymistapaa, jonka mukaan kaikista myyntisaamisista kirjataan vähennyserä koko voimassaoloajalta odotettavissa olevien luottotappioiden perusteella. Arvon alentumista koskevat vähennyserät perustuvat laiminlyöntiriskiä ja odotettavissa olevia tappioasteita koskeviin oletuksiin. Näitä oletuksia tehtäessä sekä arvonalentumisten laskennassa käytettäviä syöttötietoja valittaessa käytetään harkintaa, joka perustuu konsernin aiempaan historiaan, vallitseviin markkinaolosuhteisiin sekä kunkin raportointikauden lopussa tehtäviin ennakoiviin arvioihin. Luottotappiot kirjataan kuluksi muihin liiketoiminnan kuluihin.

RAHAT JA PANKKISAAMISET

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta ja lyhytaikaisista pankkitalletuksista, joiden maturiteetti on enintään kolme kuukautta hankinta-ajankohdasta lukien. Käytössä olevat

luottolimiitit esitetään lainojen ryhmässä taseen lyhytaikaisissa veloissa.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alhaisempaan nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmää (first-in, first-out) käyttäen tai vaihtoehtoisesti painotetun keskihinnanmenetelmällä tai standardi-kustannusmenetelmällä, mikäli ne johtavat likimain samaan lopputulokseen kuin FIFO-menetelmä. Valmistettujen ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenoon luetaan raaka-ainekustannukset, välittömät työkustannukset, poistot, muut välittömät menot ja tuotannon yleiskustannukset. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty myynnistä aiheutuvat menot.

VARAUKSET JA EHDOLLISET VELAT

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Varaukset arvostetaan veloitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Nykyarvon laskennassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä tarkasteluhetkellä rahan aika-arvosta ja veloitteeseen liittyvistä riskeistä. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa.

Uudelleenjärjestelyyn liittyvä varaus kirjataan vasta silloin kun uudelleenjärjestelyyn on olemassa riittävän yksilöity suunnitelma, joka on julkistettu ja järjestelyn toteuttaminen on riittävän todennäköistä.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuveloitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti.

OSTO- JA MUUT VELAT

Nämä erät ovat velkoja sellaisista tavaroista ja palveluista, jotka on toimitettu tilikaudella ja maksamatta tilikauden lopussa. Osto- ja muut lyhytaikaiset velat esitetään lyhytaikaisissa veloissa, jolleivät ne eräänny 12 kk tilikauden päättymisen jälkeen. Osto- ja muiden velkojen kirjanpitoarvojen katsotaan kuvaavan niiden käypiä arvoja, sillä ne ovat lyhytaikaisia.

TYÖSUHDE-ETUUDET

Lyhytaikaiset työsuhte-etuudet

Lyhytaikaiset työsuhte-etuudet kirjataan kuluksi, kun siihen liittyvä suorite saadaan. Velka kirjataan silloin kun konsernille on syntynyt työsuhteeseen liittyvä, lakisääteinen tai tosiasiallinen velvoite saadun työsuorituksen perusteella ja kun veloitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa.

Maksupohjaiset eläkejärjestelyt

Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erilliselle yksikölle. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista veloitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset merkitään tulos vaikutteisesti sillä tilikaudella, jota veloitus koskee.

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt

Etuuspohjaisten veloitteiden nykyarvo on määritetty ennakoituun etuusoikeyyksikköön perustuvalla menetelmällä vuosittain auktorisoitujen vakuutusmatemaattikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Veloitteen nykyarvoa laskettaessa käytetään yritysten liikkeelle laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa. Joukkovelkakirjalainojen maturiteetti vastaa olennaisilta osin veloitteen maturiteettia. Taseeseen kirjattava velka tai saaminen lasketaan vähentämällä veloitteen nykyarvosta järjestelyyn kuuluvat varat tilinpäätöspäivän käypään arvoon arvostettuna.

Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät, sisältäen vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, kirjataan omaan pääomaan muiden laajan tuloksen erien kautta välittömästi eikä niitä siirretä myöhemmin tulosvaikutteisiksi. Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan,

kun järjestelyn muuttaminen tai supistaminen tapahtuu. Kirjaus tehdään samanaikaisesti menoihin liittyvien uudelleenjärjestelymenojen tai työsuhteen päättämiseen liittyvien etuuksien kanssa, mikäli nämä kirjataan aikaisemmin. Etuus- pohjaisten järjestelyjen työsuoritukseen perustuvat menot sekä järjestelyn ehdoista poikkeavat veloitteen täyttämisestä johtuvat voitot ja tappiot kirjataan henkilöstökuluihin. Nettokorkotuotot ja -kulut kirjataan rahoitustuottoihin tai -kuluihin. Nettokorko lasketaan diskonttaamalla tilikauden alun etuus- pohjainen nettovelka tai -saaminen veloitteen nykyarvon laskennassa käytetyllä diskonttokorkokannalla. Lisäksi huomioidaan työnantajan suoritukset ja järjestelmästä maksetut etuudet tilikaudella.

Muut pitkäaikaiset työsuhte-etuudet

Konsernin pitkäaikaisiin työsuhte-etuihin liittyvä nettomääräinen vastuu on tulevaisuudessa saatava etuus, joka on ansaittu aiemmillä tilikausilla. Etuuden nykyarvo saadaan diskonttaamalla tulevaisuudessa maksettavien etuuksien arvo. Uudelleenarvostukset kirjataan tuloslaskelmaan sille tilikaudelle, jolloin ne toteutuvat.

Työsuhteen päättyessä suoritettavat etuudet

Työsuhteen päättyessä suoritettavat etuudet kirjataan kuluksi silloin kun konsernille on syntynyt velvollisuus niiden maksamiseen ja konserni kirjaa kulut liittyen uudelleenjärjestelyyn. Jos etuudet maksetaan 12 kuukauden jälkeen tiikauden päättymisestä, ne diskontataan.

LIIKEVOITTO

Konsernin määritelmän mukaan liikevoitto lasketaan lisäämällä muut liiketoiminnan tuotot sekä osakkuusyhtiöiden tulos liikevaihtoon ja vähentämällä liikevaihdosta myyntiä vastaavat kulut, työsuhte -etuudet, vaihto-omaisuuden muutos,

liiketoiminnan muut kulut, poistot sekä mahdolliset arvonalentumiset. Valuuttakurssivoitot ja -tappiot sekä johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutokset sisältyvät liikevoittoon, mikäli ne liittyvät operatiiviseen liiketoimintaan, muussa tapauksessa ne sisältyvät rahoituseriin.

OSINGOT

Osingot kirjataan velaksi yhtiökokouksen päätöksen perusteella.

2.4 Laskentastandardien muutokset ja uudet standardit

LASKENTASTANDARDIEN MUUTOKSET

Konserni ei ole tilikaudella ottanut käyttöön sellaisia International Accounting Standards Boardin julkistamia standardeja tai tulkintoja, joilla olisi ollut olennainen vaikutus Fazer-konsernin tilikauden tulokseen, taloudelliseen asemaan tai tilinpäätöksen esittämiseen.

Konserni on ottanut käyttöön IFRS 9, IFRS 15 ja IFRS 16 standardit ennen aikaisesti siirtyessään noudattamaan IFRS-standardeja ensimmäistä kertaa 31.12.2017 päättyneeltä tilikaudelta.

TULEVILLA TILIKAUSILLA SOVELLETTAVAKSI TULEVAT UUDET JA MUUTETU STANDARDIT SEKÄ TULKINNAT

1.1.2019 tai myöhemmin käyttöön otettavilla tilinpäätöshetkeen mennessä julkaistuilla uusilla standardeilla tai tulkinnoilla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta Fazer-konsernin tilikauden tulokseen, taloudelliseen asemaan tai tilinpäätöksen esittämiseen.

3. Johdon harkintaa edellyttävät laadintaperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan

käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laadintaperiaatteiden soveltamisessa.

Konsernin johto tekee harkintaan perustuvia ratkaisuja, jotka koskevat tilinpäätöksen laadintaperiaatteiden valintaa ja niiden soveltamista. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassaolevassa IFRS-normistossa on vaihtoehtoisia kirjajamis-, arvostamis- tai esittämistapoja.

Merkittävimpiä osa-alueita, joissa johto on käyttänyt edellä kuvattua harkintaa, ovat liiketoimintojen yhdistämiset, työsuhde-etuudet, varaukset, arvonalennustestaus, laskennalliset verot sekä vuokrasopimukset.

Yrityshankintojen yhteydessä hankittujen omaisuuserien ja ehdollisten velkojen käyvän arvon määrittäminen

Yrityshankintoihin liittyvät luokittelut ja määrittelyt perustuvat sopimusehtoihin, taloudellisiin olosuhteisiin, konsernin noudattamiin laadintaperiaatteisiin sekä muihin hankintahetkellä vallinneisiin olosuhteisiin. Mikäli mahdollista, hankittujen varojen ja velkojen käyvät arvot perustuvat markkinahintoihin, jos ne ovat saatavilla. Jos markkinahintoja ei ole saatavilla, käypä arvo määritellään perustuen tulevaisuuden tuottoihin. Etenkin aineettomien hyödykkeiden käypä arvo perustuu tulevaisuuden tuotto-odotuksiin, mikä edellyttää johdon harkintaa liittyen paitsi tulevaisuuden rahavirtoihin, myös diskonttaus-korkoon sekä omaisuuden käyttöön.

Ehdollisen vastikkeen hankintahetken käypä arvo kirjataan osana kauppahintaa. Jos ehdollinen vastike määritellään rahoitusvelaksi, se kirjataan käypään arvoonsa tilikauden lopussa ja käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmaan.

Yhtiön johto arvioi, että sen tekemät oletukset ovat riittävän tarkkoja käyvän arvon määrittelylle. Lisäksi johto arvioi jatkuvasti liittykö aineettomiin tai aineellisiin hyödykkeisiin viitteitä niiden arvonalentumisesta.

Etuus pohjaiset eläkkeet – aktuaariset oletukset

Aktuaariset oletukset vaikuttavat oleellisesti etuus pohjaisten eläkevastuiden määrään ja sitä kautta konsernin tulokseen ja tulevaisuuden eläkevastuisiin. Näitä oletuksia on useita: laskentakorko, eläkkeiden muutosvauhti sekä etuuden saajiin liittyvät oletukset. Aiheesta lisää liitetiedossa 18.

Varausten kirjaushetki ja määrä

Olenneisimmat varaukset liittyvät uudelleenjärjestelyihin ja vuokrakiinteistöjen ennalleenpalauttamisehtoihin. Lähinnä varausten määrään liittyy arvionvaraisuutta näissä tapauksissa. Lisäksi kulun toteutumishetki saattaa poiketa arvioista, joiden pohjalta varaus on tehty. Aineesta lisää liitetiedossa 16.

Aineettomien hyödykkeiden arvonalennustestaus

Konsernissa testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta liikearvo, keskeneräiset aineettomat hyödykkeet ja ne aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, sekä arvioidaan viitteitä arvonalentumisesta edellä laadintaperiaatteissa esitetyn mukaisesti. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuvien laskelmien avulla. Näissä laskelmissa rahavirrat perustuvat johdon hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin, jotka kattavat 5 vuoden ajanjakson. Lisätietoja kerrytettävissä olevan rahamäärän herkkyydestä käytettyjen oletusten muutoksille on esitetty liitetiedossa 10.

Laskennalliset verot

Tulevaisuuden tuotto-odotuksiin, joihin tiettyjen vahvistettujen tappioiden hyödyntäminen perustuu, liittyy epävarmuutta. Vahvistetuista tappioista kirjataan laskennallinen verosaaminen siihen asti, kuin verotettavien tulojen kertyminen niitä vastaan on todennäköistä. Sekä näiden tulojen määrään, että niiden kertymishetkeen liittyy johdon arvioita. Aiheesta lisää liitetiedossa 7.

Vuokrasopimukset

Konsernin vuokrasopimuksissa on mukana toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia sekä sopimuksia, joihin liittyy optioita. Näiden velkojen määrittämiseen liittyy johdon arvioita. Toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia, joiden vuokranantajan irtisanomisaika ilman merkittäviä sanktiota on kuusi kuukautta tai alle, ei ole kirjattu taseen käyttöoikeusomaisuuseriin.

4. Liikevaihto

Segmentti informaatio

Fazer ei esitä segmentti-informaatiota tai sovelta IFRS 8 Toimintasegmentit -standardia, koska yhtiöllä ei ole oman pääoman ehtoisia tai velkainstrumentteja, jotka olisivat julkisen kaupankäynnin kohteena.

Myyntituottojen jaottelu asiakassopimuksista

Fazer valmistaa ja myy erilaisia leipomo-, makeis-, keksi- ja viljatuotteita sekä kasvispohjaisia aterioita tukku- ja vähittäis-myyntimarkkinoilla. Fazer on myös kahvila- ja

ravintolapalvelujen tarjoaja, joka tuottaa erilaisia palveluratkaisuja asiakkailleen. Konsernin liikevaihto oli 1 618 (1 642) miljoonaa euroa.

Myyntituotot kirjataan, kun asiakas saa määräysvallan tuotteeseen tai palveluun. Tämä määrittelee myyntituottojen kirjaamisen ajan kuluessa tai yhtenä ajankohtana. Tuotteiden myynnistä kirjattava liikevaihto kirjataan yhtenä ajankohdaksi. Liikevaihto kahvila- ja ravintolapalveluista tuloutetaan pääasiassa ajan kuluessa, kun suoritevelvoite on täytetty, mutta osaksi myös yhtenä ajankohtana.

1000 euroa	2018	2017
Yhtenä ajankohtana tuloutettava myynti	1 098 965	1 111 279
Ajan kuluessa tuloutettava myynti	519 219	530 336
Yhteensä	1 618 184	1 641 615

Liikevaihto liiketoiminnoittain

Konserni on 2018 alussa perustanut uuden Fazer Retail -liiketoimintayksikön. Liikevaihdon jakautumista liiketoiminnoille vuoden 2017 osalta on muutettu vertailukelpoiseksi.

1000 euroa	2018	2017
Liikevaihto liiketoiminnoittain		
Fazer Leipomot	552 303	583 191
Fazer Makeiset	333 147	331 180
Fazer Food Services	593 167	607 697
Fazer Lifestyle Foods	121 809	100 434
Fazer Retail	46 365	48 999
Muut liiketoiminnot	3 353	3 135
Sisäinen myynti	-31 960	-33 021
Yhteensä	1 618 184	1 641 615

Liikevaihdon maantieteellinen jakauma

Myynti esitetään erikseen niistä maista, joissa myynti on merkittävää. Maantieteellinen liikevaihto sisältää sekä tuotteiden että palveluiden myynnistä saatavat tuotot.

1000 euroa	2018	2017
Liikevaihto maittain		
Suomi	801 276	786 721
Ruotsi	382 644	402 934
Venäjä	171 114	199 057
Tanska	106 498	100 436
Norja	68 446	69 397
Viro	20 513	20 795
Latvia	13 740	12 878
Liettua	13 610	12 907
Muut maat	40 344	36 491
Yhteensä	1 618 184	1 641 615

5. Liiketoiminnan tuotot ja kulut

5.1 Liiketoiminnan muut tuotot

1000 euroa	2018	2017
Pysyvien vastaavien myyntivoitot	408	329
Vuokratulot	1 390	991
Palvelujen myynti	1 140	1 050
Muut	4 400	3 933
Yhteensä	7 339	6 303

5.2 Materiaalit ja palvelut

1000 euroa	2018	2017
Ostot tilikauden aikana	577 809	589 705
Varaston muutos	-5 471	-3 399
Ulkopuoliset palvelut	15 016	14 464
Yhteensä	587 354	600 770

5.3 Henkilöstökulut

1000 euroa	2018	2017
Palkat ja palkkiot	423 657	433 274
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	57 436	58 228
Eläkekulut – etuusperusteiset järjestelyt	96	240
Muut kulut	1 277	2 010
Sosiaalikulut	52 291	57 341
Yhteensä	534 757	551 094
Henkilöstö keskimäärin liiketoiminnoittain	2018	2017
Fazer Leipomot	5 545	5 602
Fazer Makeiset	1 126	1 077
Fazer Food Services	5 596	5 609
Fazer Lifestyle Foods	246	176
Fazer Retail	435	448
Muut	294	286
Yhteensä	13 242	13 198

5.4 Muut liiketoiminnan kulut

1000 euroa	2018	2017
Muut sosiaalikulut	10 483	10 061
Vuokratkulut	30 465	27 481
Energiakulut	30 326	30 542
Tuotannon ylläpitokulut	67 090	70 023
IT-kulut	24 659	21 405
Matkakulut	12 054	11 978
Rahti ja muut kuljetuskulut	73 662	73 883
Markkinointikulut	38 688	38 612
Hallinnolliset kulut	46 474	40 914
Pysyvien vastaavien myyntitappiot	828	1 366
Yhteensä	334 730	326 264
Tilintarkastajien palkkiot	2018	2017
PricewaterhouseCoopers		
Tilintarkastus	767	755
Veroneuvonta	10	1
Muut palvelut	234	249
Yhteensä	1 011	1 005

6. Rahoitustuotot ja -kulut

1000 euroa	2018	2017
Osinkotuotot	0	15
Korkotuotot		
Rahavaroista ja muista rahoitusvaroista	353	789
Johdannaisista	832	639
Muut korkotuotot	69	10
Valuuttakurssivoitot		
Johdannaisista	-	-
Muut erät	-	-
Muut rahoitustuotot	191	42
Rahoitustuotot	1 445	1 494
Korkokulut		
Rahoitusleasingvelasta	-671	-785
Työsuhde-etuuksien nettokorkokulut	-131	-135
Veloista rahoituslaitoksille	-185	-186
Johdannaisista	-399	-674
Muut korkokulut	-81	-56
Valuuttakurssitappiot		
Johdannaisista	-4 548	-1 401
Muut erät	2 792	-120
Korollisten velkojen palkkiokulut	-478	-506
Muut rahoituskulut	-339	-228
Rahoituskulut	-4 040	-4 091
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 594	-2 596

Osinkotuotot koostuvat osakeomistuksista saaduista osingoista. Korkotuloja saadaan rahoitusvaroista, valuuttakaupoista ja muista rahoitukseen liittyvistä toimista. Valuuttakurssivoitoin ja -tappioihin sisältyvät erät syntyvät valuuttakaupoista, sijoituksista rahoitusinstrumentteihin ja pankkitileiltä. Muut rahoitustuotot sisältävät muut rahoitustransaktioihin liittyvät tuotot.

Korkokuluja syntyy valuuttakaupoista, yritystodistusrahointuksesta ja muista rahoitukseen liittyvistä transaktioista.

Rahoitustransaktioihin liittyviin kuluihin ja palkkioihin sisältyy jaksotettuja ja maksettuja, rahoituslähteiden järjestelystä ja saatavilla olosta maksettavia kuluja. Muut rahoituskulut sisältävät muut rahoitustransaktioihin liittyvät kulut.

Rahoitustuotot ja merkittävä osa rahoituskuluista, lukuunottamatta johdannaisista aiheutuvia tuottoja ja kuluja, sekä rahastosijoituksista saatuja tuottoja, syntyvät jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista varoista ja veloista.

7. Verot

7.1 Tuloverot

1000 euroa	2018	2017
Tilikauden vero		
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-22 036	-20 816
Aikaisempien tilikausien verot (+/-)	-384	108
Tuloverot	-22 419	-20 708
Laskennalliset verot		
Laskennallisten verosaamisten lisäys (+) / vähennys (-)	3 233	1 486
Laskennallisten verovelkojen lisäys (-) / vähennys (+)	1 434	1 882
Laskennalliset verot	4 667	3 368
Tuloverot yhteensä	-17 753	-17 339
Laaja tuloslaskelma		
Laajan tuloksen eriin liittyvät tuloverot	-11	-628
Yhteensä	-11	-628
Efekttiivisen verokannan täsmäytys		
1000 euroa	2018	2017
Tulos ennen veroja	81 625	89 486
Emoyhtiön yhtiöverokanta	20,0 %	20,0 %
Vero laskettuna emoyhtiön yhtiöverokannalla	-16 325	-17 897
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikkeavat verokannat	-95	-308
Vähennyskeltottomat kulut	-1 339	-805
Verovapaat tulot	139	342
Liikearvon arvonalentuminen (-) / Liikearvon arvonalentumisten palautukset (+)	-	-
Verotappioiden laskennallisten verojen uudelleenarviointi	39	807
Verotukselliset tappiot, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista	39	-163
Laskennallisten verojen muutos johtuen yhtiöverokannan muutoksesta	190	-
Muut laskennallisten verojen oikaisut	-199	529
Aikaisempien tilikausien verot	-384	108
Muut erät	182	47
Tuloverot tuloslaskelmassa	-17 753	-17 339
Efekttiivinen verokanta (%)	21,7	19,4

7.2 Vahvistetut tappiot

1000 euroa	Vahvistetut tappiot, joista kirjattu verosaminen		Kirjattu laskennallista verosaamista	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Eräntyy alle viidessä vuodessa	1 058	-	265	-
Eräntyy myöhemmin kuin 5 vuodessa	-	5 321	-	1 165
Ei päättymispäivää	2 890	17 921	636	3 956
Yhteensä	3 948	23 242	900	5 121

1000 euroa	Vahvistetut tappiot joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista		Kirjaamaton laskennallinen verosaminen	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Eräntyy alle viidessä vuodessa	735	1 273	147	182
Eräntyy myöhemmin kuin 5 vuodessa	2 159	2 651	661	717
Ei päättymispäivää	2 134	8 120	449	1 403
Yhteensä	5 028	12 044	1 257	2 302

7.3 Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Laskennalliset verosaamiset vähennetään laskennallisista vero-veloista, mikäli konsernilla on oikeus kuitata tilikauden verotettavaan tuloon perustuvia verovelkoja tilikauden

verotettavaan tuloon perustuvia verosaamisia vastaan ja jos laskennalliset verot liittyvät samaan veronsaajaan.

1000 euroa	1.1.2018	Tuloslaskelmaan kirjatut erät	Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut erät	Yritysosot ja myynnit	Kurssiero	31.12.2018
Laskennalliset verosaamiset						
Aineettomat hyödykkeet	2 006	5 877	-	-	-1	7 882
Aineelliset hyödykkeet	1 199	-68	-	-	-19	1 112
Sijoitukset	91	-36	-54	-	-1	0
Vaihto-omaisuus	357	-40	-	-	-35	282
Työsuhde-etuudet	1 371	-104	37	-	-56	1 248
Varaukset	77	257	-	-	-1	332
Vahvistetut tappiot	5 121	-4 072	-	-	-148	900
Muut erät	-8	1 421	-	-	-121	1 292
Yhteensä	10 214	3 233	-17	0	-382	13 048
Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen netotus	-9 169					-11 942
Yhteensä	1 046					1 106
Laskennalliset verovelat						
Aineettomat hyödykkeet	6 478	249	-	-	-201	6 526
Aineelliset hyödykkeet	20 107	-1 330	-	-	-335	18 443
Sijoitukset	65	-65	-4	-	-	-4
Vaihto-omaisuus	1 958	-301	-	-	-10	1 648
Työsuhde-etuudet	59	9	-3	-	-2	63
Varaukset	0	0	-	-	0	0
Muut erät	2 001	3	-	-	-122	1 882
Yhteensä	30 669	-1 434	-7	0	-670	28 558
Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen netotus	-9 169					-11 942
Yhteensä	21 500					16 616

1000 euroa	1.1.2017	Tuloslaskelmaan kirjatut erät	Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut erät	Yritysosot ja myynnit	Kurssiero	31.12.2017
Laskennalliset verosaamiset						
Aineettomat hyödykkeet	2 221	-216	-	4	-3	2 006
Aineelliset hyödykkeet	820	401	-	-	-22	1 199
Sijoitukset	729	626	-1 265	-	-	91
Vaihto-omaisuus	398	-18	-	-	-22	357
Työsuhde-etuudet	1 516	-47	-68	-	-30	1 371
Varaukset	69	9	0	-	-1	77
Vahvistetut tappiot	472	785	-	3 867	-4	5 121
Muut erät	77	-54	-	-6	-24	-8
Yhteensä	6 302	1 486	-1 333	3 865	-106	10 214
Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen netotus	-6 044					-9 169
Yhteensä	259					1 046
Laskennalliset verovelat						
Aineettomat hyödykkeet	1 297	420	-	4 761	0	6 478
Aineelliset hyödykkeet	22 435	-2 158	-	-	-170	20 107
Sijoitukset	733	18	-686	-	-	65
Vaihto-omaisuus	1 864	100	-	-	-6	1 958
Työsuhde-etuudet	127	-50	-16	-	-2	59
Provisiot	0	0	-	-	-	0
Muut erät	2 277	-212	-	-	-64	2 001
Yhteensä	28 734	-1 882	-702	4 761	-242	30 669
Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen netotus	-6 044					-9 169
Yhteensä	22 691					21 500

8. Aineelliset hyödykkeet

1000 euroa	Maa-alueet	Rakennukset ja perus- parannukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelli- set hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	41 944	316 559	699 365	39 378	37 324	1 134 570
Liiketoimintahankinnat	-	2 144	837	55	356	3 391
Lisäykset	115	33 753	22 565	742	29 055	86 230
Vähennykset	-	-2 107	-7 406	-1 363	-41	-10 917
Siirrot erien välillä	-	14 402	20 306	1 705	-34 489	1 924
Kurssierot	-221	-4 655	-10 685	-354	-675	-16 589
Hankintameno 31.12.2017	41 839	360 096	724 982	40 163	31 530	1 198 610
Liiketoimintahankinnat	-	-	-	-	-	0
Lisäykset	93	22 140	26 558	1 412	22 238	72 441
Vähennykset	-540	-8 375	-12 082	-1 219	0	-22 216
Siirrot erien välillä	0	3 765	16 787	-1 371	-24 176	-4 996
Kurssierot	-351	-6 699	-16 126	-314	-1 495	-24 985
Hankintameno 31.12.2018	41 041	370 927	740 119	38 671	28 097	1 218 854
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2017	-6 707	-159 012	-511 360	-29 768	0	-706 847
Kurssierot	1	1 496	8 157	269	-	9 923
Vähennysten kertyneet poistot ja siirrot erien välillä	-	767	4 937	954	-	6 658
Tilikauden poistot	-20	-27 933	-45 065	-2 238	-	-75 255
Arvonalentumiset	-801	-442	-4	-4	-	-1 252
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	-7 527	-185 125	-543 334	-30 787	0	-766 772
Kurssierot	2	2 431	12 596	208	-	15 237
Vähennysten kertyneet poistot ja siirrot erien välillä	432	5 985	8 780	1 110	-	16 308
Tilikauden poistot	-19	-28 419	-43 446	-1 876	-	-73 761
Arvonalentumiset	-957	0	-1	-7	-46	-1 010
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2018	-8 069	-205 128	-565 405	-31 351	-46	-809 998
Kirjanpitoarvo						
31.12.2018	32 972	165 799	174 714	7 320	28 051	408 855
31.12.2017	34 312	174 971	181 648	9 376	31 530	431 837

Aineellisiin hyödykkeisiin sisältyvät leasingsopimuksilla hankitut omaisuuserät hyödykeryhmittäin

1000 euroa	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	198	75 818	22 244	98 260
Lisäykset	115	27 538	4 251	31 904
Liiketoimintahankinnat	-	2 144	370	2 514
Vähennykset	-	-2 093	-524	-2 617
Kurssierot	-5	-1 564	-222	-1 790
Hankintameno 31.12.2017	308	101 844	26 120	128 271
Lisäykset	93	20 272	6 418	26 784
Liiketoimintahankinnat	-	-	-	0
Vähennykset	-523	-6 064	-4 332	-10 919
Kurssierot	-8	-1 790	-294	-2 092
Hankintameno 31.12.2018	-131	114 261	27 912	142 043
Kertyneet poistot 1.1.2017	-15	-18 900	-5 727	-24 642
Vähennysten kertyneet poistot	-	673	165	838
Tilikauden poistot	-20	-19 980	-5 802	-25 802
Kurssierot	1	286	49	335
Kertyneet poistot 31.12.2017	-35	-37 922	-11 315	-49 271
Vähennysten kertyneet poistot	432	4 053	1 785	6 269
Tilikauden poistot	-19	-20 280	-5 280	-25 579
Kurssierot	2	481	91	574
Kertyneet poistot 31.12.2018	380	-53 667	-14 719	-68 007
Kirjanpitoarvo				
31.12.2018	249	60 594	13 193	74 037
31.12.2017	273	63 922	14 805	79 000

9. Aineettomat hyödykkeet

1000 euroa	Liikearvo	Asiakas- suhteet	Tavaramerkit ja aineetto- mat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennako- maksut ja keskenäiset työt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	129 712	3 998	24 355	52 133	38	210 234
Liiketoimintahankinnat	34 160	-	23 284	-	-	57 444
Lisäykset	-	-	6	2 436	119	2 561
Vähennykset	-240	-	-600	-20	-	-860
Siirrot erien välillä	-	-	3	-1 009	-82	-1 088
Kurssierot	-2 907	-118	-433	-274	-5	-3 738
Hankintameno 31.12.2017	160 724	3 879	46 615	53 265	69	264 553
Liiketoimintahankinnat	-	-	-	-	-	0
Lisäykset	138	-	2	3 677	32	3 849
Vähennykset	-	-	-65	-500	-9	-574
Siirrot erien välillä	0	-	14	5 017	-35	4 996
Kurssierot	-2 017	-155	-792	-370	-8	-3 342
Hankintameno 31.12.2018	158 845	3 724	45 774	61 089	50	269 482
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2017	-126	-200	-5 443	-42 755		-48 523
Kurssierot	-	18	18	231		267
Vähennysten kertyneet poistot ja siirrot erien välillä	-	-	600	32		632
Tilikauden poistot	-	-576	-522	-4 080		-5 178
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	-126	-758	-5 347	-46 572		-52 803
Kurssierot	0	30	29	326		385
Vähennysten kertyneet poistot ja siirrot erien välillä	0	0	63	194		257
Tilikauden poistot	-	-372	-904	-5 279		-6 556
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2018	-126	-1 100	-6 159	-51 331		-58 716
Kirjanpitoarvo						
31.12.2018	158 720	2 624	39 615	9 758	50	210 766
31.12.2017	160 598	3 122	41 268	6 693	69	211 750

10. Liikearvo ja taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet

Arvonalentumistestauksessa liikearvo ja taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat tavaramerkit on kohdistettu Fazerin rahavirtaa tuottaville yksiköille; Fazer Leipomot, Fazer Makeiset, Fazer Food Services, Fazer Lifestyle Foods ja Fazer Retail, jotka vastaavat nykyistä organisaation liiketoimintajakoa ja vastuita. Fazer Retail -liiketoimintayksikkö on perustettu vuoden 2018 alussa. Arvonalentumistestauksen perusteella ei

ole tarvetta kirjata liikearvon tai tavaramerkkien arvonalentumisia kuluneella tai sitä edeltäneellä tilikaudella.

Fazer Retail -liiketoimintayksikölle on, käypien arvojen suhteessa, kohdistettu sen osuus liikearvosta, joka aiemmin on sisältynyt Fazer Leipomot liiketoiminta-alueeseen.

1000 euroa	31.12.2018			31.12.2017		
	Liikearvo	Tavaramerkit*	Diskonttaus- korko (WACC)**	Liikearvo	Tavaramerkit*	Diskonttaus- korko (WACC)**
Fazer Leipomot	12 327	-	10,3	13 129	-	8,3
Fazer Makeiset	80 738	18 476	6,7	80 738	18 476	5,1
Fazer Food Services	29 542	-	8,0	30 035	-	6,5
Fazer Lifestyle Foods	35 861	17 744	6,3	36 697	18 484	5,4
Fazer Retail	252	-	7,3	-	-	-
Yhteensä	158 720	36 219		160 598	36 960	

*) Aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika

***) Ennen veroja

Rahavirtaa tuottavan yksikön (RTY) liiketoiminnasta kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu arvonalentumistestauksessa käyttöarvolaskelmiin (diskontattu kassavirtamenetelmä). Suunnitteluperiodi kassavirroille on viisi vuotta. Kassavirtaennusteet perustuvat konsernin johdon hyväksymään strategiaan perustuvaan pitkän tähtäimen suunnitelmaan. Määritellään pitkän tähtäimen suunnitelmaa rahavirtaa tuottaville yksiköille, johto käyttää markkinatutkimus-instituutioiden kasvu-, kysyntä- ja hintaestimaatteja. Lisäksi myynti- ja tuottoestimaateissa käytetään RTY-kohtaisia pitkän tähtäimen suunnitelmia. Ennusteperiodin jälkeisenä kasvuprosenttina on käytetty johdon hyväksymää yhden prosentin kasvuennustetta. Kassavirtojen diskonttauskorkona on käytetty Fazerin määrittämää pääoman tuottovaatimusta (WACC), jossa vuonna 2018 on huomioitu myös yhtiökohtainen riskilisä. Tuottovaatimuksen laskentakomponentit ovat riskitön tuotto prosentti, markkinariskipremio, toimialakohtainen betakerroin, vieraan pääoman kustannus, tavoitepääomarakenne ja maariskit.

Herkkyyksianalyysi

Fazer Leipomoiden osalta keskeiset oletukset ovat kannattavuuskehitys ja diskonttokorko. Johdon arvion mukaan rahavirtaennusteen nykyarvo ylittää tasearvon, vaikka vuosittainen käyttökate jäisi 55 %:in suunnitellusta tasosta tai vaikka diskonttokorko nousisi 25,7 %:in.

Fazer Makeisten osalta keskeiset oletukset ovat kannattavuuskehitys ja diskonttokorko. Johdon arvion mukaan rahavirtaennusteen nykyarvo ylittää tasearvon, vaikka vuosittainen käyttökate jäisi 37 %:in suunnitellusta tasosta tai vaikka diskonttokorko nousisi 24,7 %:in.

Fazer Food Servicen osalta keskeiset oletukset ovat kannattavuuskehitys ja diskonttokorko. Johdon arvion mukaan rahavirtaennusteen nykyarvo ylittää tasearvon, vaikka vuosittainen käyttökate jäisi 30 %:in suunnitellusta tasosta tai vaikka diskonttokorko nousisi 41,1 %:in.

Fazer Lifestyle Foodiin osalta keskeiset oletukset ovat kasvu ja kannattavuuskehitys sekä diskonttokorko. Johdon arvion mukaan rahavirtaennusteen nykyarvo ylittää tasearvon, vaikka vuosittainen käyttökate jäisi 42 %:in suunnitellusta tasosta tai vaikka diskonttokorko nousisi 19,0 %:in. Liiketoiminta-alueeseen liittyy merkittäviä tulevaisuuden kasvu- ja kannattavuusodotuksia. Johto seuraa jatkuvasti liiketoiminnan kehittymistä ja arvonalentumisriskiä.

Herkkyyksianalyysien arvioissa ei ole otettu huomioon mahdollisia muissa muuttujissa tapahtuvia samanaikaisia muutoksia.

11. Rahoitusvarat ja -velat

11.1 Rahoitusvarat ja -velat ryhmittäin

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ryhmittäin

1000 euroa	31.12.2018				31.12.2017			
	Kirjanpito- arvo	Käypään arvoon tulosvai- kutteisesti kirjattavat	Käypään arvoon laajaan tulokseen kirjattavat	Jaksotettu hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypään arvoon tulosvai- kutteisesti kirjattavat	Käypään arvoon laajaan tulokseen kirjattavat	Jaksotettu hankinta- meno
Varat								
Myyntisaamiset	166 252	-	-	166 252	173 216	-	-	173 216
Muut lyhytaikaiset rahoitusvarat	-	-	-	-	21 809	21 809	-	-
Johdannaissaamiset	280	205	75	-	938	916	22	-
Rahavarat	39 326	-	-	39 326	40 268	-	-	40 268
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	3 116	3 116	-	-	3 116	3 116	-	-
Muut pitkäaikaiset saamiset	1 958	-	-	1 958	2 044	-	-	2 044
Velat								
Ostovelat	112 470	-	-	112 470	113 522	-	-	113 522
Yritystodistukset	48 494	-	-	48 494	59 988	-	-	59 988
Rahoitusleasing	73 014	-	-	73 014	77 739	-	-	77 739
Johdannaisvelat	81	51	31	-	484	194	290	-
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	12 852	-	-	12 852	3 390	1 138	-	2 252

Velkojen käyvät arvot vastaavat niiden kirjanpitoarvoja, koska velat ovat lyhytaikaisia ja niiden korot vastaavat markkinakorkoja.

Konsernilla ei ole sopimusten mukaan oikeutta netottaa rahoitusjohdannaisvelkoja ja -saatavia, ja näin ollen ne on

esitetty taseessa bruttomääräisinä. Konsernilla on ISDA- ja vastaavat paikalliset sopimukset, jotka säätelevät tiettyjen rahoitusjohdannaissaatavien ja -velkojen netotusta tietyissä tilanteissa. Mikäli johdannaiset netotettaisiin vastapuolittain, saatavien ja velkojen määrät tällaisen netotuksen jälkeen olisivat 199 (889) tuhatta euroa ja 0 (435) tuhatta euroa.

Rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen määrittämisen hierarkia

Konserni soveltaa seuraavaa hierarkiaa määritelläkseen rahoitusinstrumenttien käyvät arvot:

- Taso 1: Toimivilta markkinoilta on saatavilla täysin samanlaisille varoille ja veloille noteeratut hinnat
- Taso 2: Kaikki varojen ja velkojen käypään arvoon olennaisesti vaikuttavat tekijät ovat havainnoitavissa markkinoilla joko suoraan tai epäsuorasti
- Taso 3: Mitkään varojen tai velkojen käypään arvoon olennaisesti vaikuttavista tekijöistä eivät ole havainnoitavissa markkinoilla

1000 euroa	31.12.2018			31.12.2017		
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon laajan tuloksen kautta kirjattavat rahoitusvarat						
Suojauslaskennassa olevat johdannaiset	-	75	-	-	22	-
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat						
Muut	-	-	3 116	-	-	3 116
Korkorahastot	-	-	-	-	21 809	-
Suojauslaskennan ulkopuolella olevat johdannaiset	-	205	-	-	916	-
Käypään arvoon laajan tuloksen kautta kirjattavat rahoitusvelat						
Suojauslaskennassa olevat johdannaiset	-	31	-	-	290	-
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat						
Suojauslaskennan ulkopuolella olevat johdannaiset	-	51	-	-	194	-
Muut	-	-	-	-	-	1 138

Konserni myi sijoitukset korkorahastoihin vuoden 2018 aikana. Saadut varat käytettiin yritystodistustalainakannan osittaiseen takaisinmaksuun. Korkorahastoista vuonna 2018 saatu 28 tuhannen euron korkotuotto sisältyy rahoituseriin.

Vuonna 2017 konserni myi osakeomistuksensa julkisesti noteeratuissa yhtiöissä ja sijoituksensa julkisesti noteerattuihin

ulkomaisiin joukkovelkakirjoihin. Näiden käyvät arvot myyntihetkellä olivat 8,7 miljoonaa euroa ja 4,9 miljoonaa euroa. Osakkeiden myynnistä kirjattiin 3,2 miljoonan euron voitto voittovaroihin, ja joukkovelkakirjojen myynnistä 0,1 miljoonan euron tappio tuloslaskelmaan. Konserni luopui edellä mainituista omistuksista, sillä osakesijoituksilla ei enää nähty strategista arvoa. Joukkovelkakirjoista osa erääntyi ja osa myytiin eräpäivän lähestyessä.

11.2 Suojaustoimet ja johdannaiset

Liikevoittoon sisältyvät voitot ja -tappiot suojaustoiminnoista

1000 euroa	2018	2017
Suojauslaskennan piirissä olevat		
Valuuttajohdannaiset	212	-3 623
Suojauslaskennan ulkopuolella olevat		
Hyödykejohdannaiset	52	-10
Yhteensä	264	-3 633
Liikevaihtoon sisältyvä osuus	230	203
Ostoihin sisältyvä osuus	34	-3 836
Yhteensä	264	-3 633

Johdannaisinstrumenttien käyvät arvot

1000 euroa	31.12.2018			31.12.2017		
	Pos.	Neg.	Netto	Pos.	Neg.	Netto
Suojauslaskennan piirissä olevat valuuttajohdannaiset	75	-31	-44	22	-290	-268
Suojauslaskennan ulkopuolella olevat valuuttajohdannaiset	159	-44	115	914	-4	910
Suojauslaskennan ulkopuolella olevat hyödykejohdannaiset	47	-6	40	2	-190	-188
Yhteensä	280	-81	199	938	-484	454

Johdannaisinstrumenttien nimellisarvot

1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Valuuttatermiinit	98 149	104 851
Valuuttaoptiot	9 000	-
Hyödykejohdannaiset	1 248	2 488

Johdannaisten erääntymisajat

1000 euroa	31.12.2018		31.12.2017	
	2019	2020	2018	2019
Bruttoarvon tilitys				
Valuuttatermiinit, rahavirran suojaus				
Kassaan maksut	16 665	-	20 222	-
Kassasta maksut	16 500	-	20 382	-
Suojauslaskennan ulkopuolella olevat valuuttatermiinit ja -optiot				
Kassaan maksut	81 761	-	85 361	-
Kassasta maksut	81 651	-	84 404	-
Nettoarvon tilitys				
Suojauslaskennan ulkopuolella olevat hyödykejohdannaiset				
Kassaan maksut	555	-	362	-
Kassasta maksut	692	-	2 041	-

Taulukossa esitetyt luvut ovat sopimukseen perustuvia diskonttaamattomia rahavirtoja. Diskonttauksen vaikutus seuraavien 12 kuukauden aikana erääntyviin rahavirtoihin on vähäinen. Hyödykejohdannaisten tapauksessa taulukossa esitetään sopimuksen nimellisarvo. Selvitys tapahtuu nettoarvon tilityksenä, jonka suuruus vahvistuu, kun sopimukset suljetaan seuraavan 12 kuukauden kuluessa.

11.3 Rahoitusriskien hallinta

Konserni on alttiina useille rahoitusriskeille, kuten valuutta-, hyödyke-, korko-, likviditeetti- ja jälleenrahoitusriskeille, sekä vastapuoliriskeille. Hallituksen hyväksymä rahoitusriskien hallintaa koskeva politiikka määrittelee tavoitteet ja periaatteet joiden mukaisesti rahoitusriskejä konsernissa hallinnoidaan. Rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernin

rahoitusosastolle emoyhtiöön. Rahoitusosasto toimii konsernin sisäisenä pankkina, ja tarjoaa rahoituspalveluita konserniyhtiöille. Hallituksen hyväksymä hyödykeriskienhallintapolitiikka säätelee hyödykekohtaisia riskienhallintapolitiikkoja, jotka määrittelevät tarkemmat periaatteet kullekin keskeiselle raaka-ainehyödykkeelle. Konserni pyrkii toimimaan matalalla riskillä kaikissa rahoitustoimissaan. Kaikki rahoitusjohdannaisilla tehtävät transaktiot tehdään liiketoiminnasta ja rahoituksesta johtuvien riskien ja kustannusten hallitsemiseksi.

Valuuttariski – transaktioriski

Konserni on alttiina useiden valuuttojen kurssivaihteluille. Fazerin liikevaihto ja kustannukset syntyvät konsernin myyntivaluutoissa - DKK, EUR, NOK, RUB, SEK ja USD. Lisäksi

kaakao-ostojen valuutta on GBP ja pähkinäostojen USD. Rahoitusriskienhallintapolitiikan mukaan seuraavan 12 kuukauden ajanjakson 2 miljoonaa euroa ylittävistä avoimesta valuuttapositionista on suojattava vähintään 30%, elleivät tarkoituksenmukaiset suojaustoimenpiteet taloudellisten olosuhteiden vuoksi ole toteuttamiskelvottomia. Ennustettujen kaupallisten virtojen ja sovittujen rahoitusjohdannaisien lisäksi vieraan valuutan määräiset tase-erät muodostavat valuuttaposition.

Allaolevassa taulukossa esitetään operatiivinen valuuttariski tilivuoden lopussa mukaanlukien sovitut suojaustransaktiot. Myyntisaatavista ja ostoveloista koostuva nettoasema sisältää sekä konsernin ulkopuolisten että konsernin sisäisten vastapuolten kanssa sovitut transaktiot vieraisissa valuutoissa.

Valuuttapositio 31.12.2018

1000 euroa	GBP	NOK	RUB	SEK	USD
Nettomääräiset myyntisaamiset ja ostovelat	-1 862	442	775	5 909	-178
Rahavarat	3	968	45	-85 880	46
Lainat ja talletukset	-	-	-7 966	25 415	-
Valuuttasuojaukset	21 288	-	9 659	50 881	2 057
Operatiivinen valuuttapositio, ml. suojaukset	19 429	1 410	2 513	-3 675	1 925

Valuuttapositio 31.12.2017

1000 euroa	GBP	NOK	RUB	SEK	USD
Nettomääräiset myyntisaamiset ja ostovelat	-2 735	-	2 083	2 971	-566
Rahavarat	783	-1 006	95	-75 688	311
Lainat ja talletukset	-	18 749	-9 548	33 669	-
Valuuttasuojaukset	17 272	-9 717	10 491	56 753	2 506
Operatiivinen valuuttapositio, ml. suojaukset	15 320	8 026	3 121	17 705	2 251

Ylläoleva positio ei sisällä ennustettuja kassavirtoja. 10% epäsuotuisa kurssimuutos GBP-, NOK-, RUB-, SEK- ja USD-valuutoissa aiheuttaisi ylläolevissa valuuttapositioissa 1,2 (1,4) miljoonan euron, 0,1 (0,7) miljoonan euron, 0,2 (0,3) miljoonan euron, 0,4 (1,6) miljoonan euron, ja 0,2 (0,2) miljoonan euron tappion tuloslaskelmaan. Epäsuotuisalla kurssimuutoksella tarkoitetaan tässä heikentymistä muiden, kuin Ruotsin kruunun osalta. Vertailuvuonna epäsuotuisa muutos tarkoitti heikentymistä kaikkien valuuttojen osalta. Iso-Britannian punnan ja USAn dollarin valuuttakurssien epäedullinen 10% muutos aiheuttaisi punnan ja dollarin osalta yhteensä 6 tuhannen euron tappion omaan pääomaan.

Suojauslaskennassa olevien valuuttasuojien ja suojattavan valuuttaposition erien maturiteetit ovat yhteneväiset.

Suojaustehottomuutta ei ole, sillä voimassa olevien suojausinstrumenttien diskontatun spot-arvon muutoksen ja vastavaan diskontatun suojauskohteen arvon muutoksen välille ei synny diskonttauseroa.

Valuuttariski – translaatoriski

Tytäryhtiöiden muut kuin euromääräiset taseet on konvertoitu euroiksi käyttäen raportointipäivän valuuttakurssia. Syntyneet valuuttakurssierot on kirjattu suoraan omaan pääomaan. Koska investoinnit ovat luonteeltaan pitkäaikaisia, tytäryhtiöiden omaa pääomaa ei yleensä suojata valuuttakurssivaihteluilta.

1000 euroa	31.12.2018					
	NOK	RUB	SEK	DKK	JPY	USD
Oma pääoma	28 635	54 063	212 451	27 902	-2 102	87

1000 euroa	31.12.2017					
	NOK	RUB	SEK	DKK	JPY	USD
Oma pääoma	9 341	57 136	175 921	25 083	-1 716	-

Allaolevassa taulukossa on esitetty arvioitu vaikutus vieraan valuutan 10% vahvistumisesta suhteessa euroon, olettaen

ettei suojastransaktioita ole tehty. 10% heikentymisellä olisi suunnilleen samansuuruinen päinvastainen vaikutus.

1000 euroa	31.12.2018					
	NOK	RUB	SEK	DKK	JPY	USD
Valuuttakurssiriskin vaikutus omaan pääomaan	3 182	6 007	23 606	3 100	-234	10

1000 euroa	31.12.2017					
	NOK	RUB	SEK	DKK	JPY	USD
Valuuttakurssiriskin vaikutus omaan pääomaan	1 038	6 348	19 547	2 747	-191	-

Hyödykeriski

Konserni on altis raaka-ainehintariskeille erityisesti viljan ja kaakaon osalta, sekä sähkön hintariskille. Hyödykekohtaisten politiikkojen mukaisesti vähintään 100% seuraavan kolmen kuukauden vilja-, ja kuuden kuukauden kaakaotarpeesta tulee olla suojattuna. Enintään 100% seuraavan 12 kuukauden kaakaotarpeesta voidaan suojata varaston, fyysisten ostosopimusten ja rahoitusinstrumenttien avulla. Alenevia suojaustasoja voidaan soveltaa 24 kuukauteen saakka. Enintään 100% seuraavan 16 kuukauden viljan tarpeesta voidaan suojata varaston, fyysisten ostosopimusten ja rahoitusinstrumenttien avulla. Viljariskienhallintapolitiikka koskee viljaostoja Suomessa; hinnoittelumekanismi muilla Fazerin markkinoilla on erilainen, eivätkä konsernin suojausperiaatteet ole sääntelystä kaikissa maissa sovellettavissa. Kaakaoriskienhallintapolitiikka koskee kaikkia kaakao-ostoja. Sähkön hintariskin hallitsemiseksi sovitut fyysiset toimitussopimukset ja rahoitusinstrumentit voivat kattaa enintään 100% kuluvan vuoden tarpeesta. Alenevia suojaustasoja sovelletaan kolmannen kuluva vuotta seuraavan kalenterivuoden loppuun. Sähköriskienhallintapolitiikka koskee sähkön hankintaa Suomessa, Ruotsissa ja Baltian maissa.

Konserni käyttää vehnäoptioita ja -futuureita suojautuakseen viljan hintariskiltä. Tilikauden lopussa voimassa oli vehnäjohtannaisia 1 248 (2 488) tuhannen euron arvosta. 10% arvomuutos vehnäjohtannaisen hinnassa aiheuttaisi 14 (168) tuhannen euron vaikutuksen liiketulokseen. Muutos ei

vaikuttaisi omaan pääomaan, sillä vehnäjohtannaisiin ei sovelleta suojauslaskentaa. Muita hyödykeriskejä suojaavia johdannaissovimuksia ei ole solmittu. Voitot ja tappiot vehnäjohtannaisista on kirjattu tuloslaskelman materiaalikustannuksiin.

Korkoriski

Konserni on alttiina korkoriskille siltä osin, kuin sillä on hallussaan korollisia varoja ja velkoja. Rahoitusriskienhallintapolitiikan mukaisesti vähintään 30% seuraavan 12 kuukauden korollisesta nettovelasta tulee olla suojattuna edellyttäen, että korollinen nettovelka ylittää 30 miljoonaa euroa. Korkoriskipositiota laskettaessa korollisessa nettovelassa ei huomioida leasing- ja työsuhde-etuuksista johtuvia velkoja. Vuosina 2018 ja 2017 konsernin korkoriskin tarkastelussa käytetty korollinen nettovelka ei ole ylittänyt 30 miljoonaa euroa, eikä suojaustoimia näin ollen ole tehty.

Tilikauden lopussa konsernilla oli 95,0 (79,0) miljoonaa euroa korollista nettovelkaa sisältäen leasingvelat. Kassa ja likvidit varat pienivät edellisvuodesta miljoonalla eurolla 39,3 (40,3) miljoonaan euroon vuoden 2018 lopussa. Rahoitusleasingiä lukuunottamatta velka on vaihtuvakorkoista. Mikäli oletetaan, että korollinen nettovelka pysyisi muuttumattomana, korkotason yhden prosenttiyksikön nousu nostaisi konsernin korkokustannuksia 0,2 miljoonaa euroa. Laskelmassa on otettu huomioon, että ylläoleva korollinen nettovelka koostuu pääosin kiinteäkorkoisesta velasta.

Likviditeetti- ja jälleerahoitusriski

Likviditeettiriski minimoidaan ylläpitämällä likviditeettireservejä, jotka kattavat päivittäiset likviditeettitarpeet, odotettua heikommasta kassavirrasta aiheutuvat tarpeet, ja strategiset toimet, kuten yrityskauppojen aiheuttamat tarpeet. Johto seuraa konsernin kassavirran kehitystä aina 18 kuukautta tulevaisuuteen olevien lyhyt- ja pitkäaikaisten kassavirtaennusteiden perusteella. Tilikauden lopussa likviditeettivaranto koostui 140 (180) miljoonan euron monivaluuttaisesta valmiusluottolimiitistä, 12,4 (17,2) miljoonan euron lyhytaikaisista rahamarkkinasijoituksista, sekä 26,9 (23,0) miljoonan euron kassasta ja pankkisaamisista. Vuoden 2017 lopussa konsernilla oli 21,8 miljoonan euron arvosta sijoituksia korkorahastoihin, mutta näistä omistuksista luovuttiin vuoden 2018 aikana. Monivaluuttaisen valmiusluottolimiitin eräpäivä on joulukuussa 2021. Venäjällä OOO Fazerilla on käytössään 298 (297) miljoonan ruplan pankkitilimiitti. Tilimiitti on uusittavissa vuosittain. Konsernilla on myös kahdenvälisiä yritystodistusohjelmia usean pohjoismaisen pankin kanssa.

Yritystodistusohjelmat ovat voimassa toistaiseksi. Konsernin tunnusluvut ovat täyttäneet lainasopimusten kovenantti-vaatimukset vuosien 2018 ja 2017 aikana, ja johto odottaa tilanteen jatkuvan.

Velan erääntymisajankohdat on esitetty allaolevassa taulukossa. Lainat rahoitusleasingvelkoja lukuunottamatta ovat vaihtuvakorkoisia. Velka on pääosin euromääräistä; rahoitusleasingveloista 34,9 (36,9) miljoonaa on euromääräisiä, 31,8 (34,6) miljoonaa euroa vastaava määrä Ruotsin kruunumääräisiä, 4,7 (4,8) miljoonaa euroa vastaava määrä Norjan kruunumääräisiä, 1,5 (1,2) miljoonaa euroa vastaava määrä Tanskan kruunumääräisiä, ja 0,1 (0,2) miljoonaa euroa vastaava määrä Venäjän ruplamääräisiä. Vuoden 2018 lopussa 140 (180) miljoonan euron monivaluuttaista valmiusluottolimiittiä ei ollut lainkaan käytössä. Luottolimiittiä käytetään tarvittaessa konsernin yleisiin rahoitustarpeisiin. Luottolimiitin marginaali määräytyy sen käyttöasteen ja tiettyjen konsernin tunnuslukujen perusteella.

Sopimukseen perustuvat velan erääntymisajankohdat vuoden 2018 lopussa

1000 euroa	1-12 kk	1-5 vuotta	5-10 vuotta	yli 10 vuotta
Yritystodistukset	48 500	-	-	-
Rahoitusleasingsopimukset	21 289	45 027	6 252	446
Ostovelat	112 470	-	-	-
Johdannaiset, kassasta maksut	98 844	-	-	-
Johdannaiset, kassaan maksut	-98 982	-	-	-
Lyhytaikaiset velat rahoituslaitoksilta	-	-	-	-
Muut	12 973	-	-	-
	195 094	45 027	6 252	446

Sopimukseen perustuvat velan erääntymisajankohdat vuoden 2017 lopussa

1000 euroa	1-12 kk	1-5 vuotta	5-10 vuotta	yli 10 vuotta
Yritystodistukset	60 000	-	-	-
Rahoitusleasingsopimukset	23 081	44 129	9 695	834
Ostovelat	113 522	-	-	-
Johdannaiset, kassasta maksut	106 827	-	-	-
Johdannaiset, kassaan maksut	-105 945	-	-	-
Lyhytaikaiset velat rahoituslaitoksilta	-	-	-	-
Muut	3 408	-	-	-
	200 893	44 129	9 695	834

Rahoitusvastapuoliriski

Rahoitusriskienhallintapolitiikka määrää, että rahoitusvastapuolten on luottokelpoisuudeltaan vastattava hyvää investointitasoa. Luottokelpoisuuden voi arvioida myös muu ulkopuolinen toimija kuin rating-yhtiö, jos se on riittävän perehtynyt luottoluokituksen arvioinnissa käytettäviin metodeihin. Myös rahoitusinvestointien kuten korkorahastojen

arvopaperisalkusta vähintään 50% tulee olla sijoitettuna kohteisiin, joiden keskimääräinen luottoluokitus vastaa hyvää investointitasoa. Enintään 50%:llä sijoitussalkusta voi olla luottokelpoisuus, joka vastaa vähintään BB/Ba2-luokittelua. Vastapuoliriskien keskittymisen välttämiseksi rahoitusjohdannaisia solmitaan usean luottokelpoisen rahoituslaitoksen kanssa.

11.4 Rahoitusvelkojen täsmäytyslaskelma

1000 euroa	Lyhytaikainen		Pitkäaikainen		Yhteensä
	Leasingvelat	Korolliset velat	Leasingvelat	Korolliset velat	
Rahoitusvelat 1.1.2018	23 081	63 379	54 658	0	141 118
Lainojen nostot	-	18 152	26 794	-	44 946
Lainojen maksut	-24 624	-20 185	-	-	-44 809
Yrityshankinnat	-	-	-	-	0
Siirrot lyhytaikaisten ja pitkäaikaisten välillä	25 441	-	-25 441	-	0
Kurssierot	-448	-	-1 009	-	-1 457
Muut ei-rahamääräiset muutokset	-2 161	-	-3 276	-	-5 437
Rahoitusvelat 31.12.2018	21 289	61 346	51 726	0	134 361

1000 euroa	Lyhytaikainen		Pitkäaikainen		Yhteensä
	Leasingvelat	Korolliset velat	Leasingvelat	Korolliset velat	
Rahoitusvelat 1.1.2017	18 817	74 244	53 786	0	146 847
Lainojen nostot	-	3 002	31 890	-	34 892
Lainojen maksut	-25 392	-17 475	-	-	-42 866
Yrityshankinnat	503	3 520	2 018	-	6 041
Siirrot lyhytaikaisten ja pitkäaikaisten välillä	29 760	-	-29 760	-	0
Kurssierot	-149	87	-640	-	-701
Muut ei-rahamääräiset muutokset	-459	-	-2 636	-	-3 095
Rahoitusvelat 31.12.2017	23 081	63 379	54 658	0	141 118

11.5 Pääomarakenteen hallinta

Fazerin tavoitteena on hallita pääoman rakennetta siten, että se tukee liiketoiminnan kannattavaa kasvua ja varmistaa tarvittavan likviditeetin ja pääomituksen konsernissa. Tavoitteena on ylläpitää pääomarakennetta tavalla, joka mahdollistaa omistaja-arvon kasvun. Konsernin tavoitteena on pitää omavaraisuusaste 50 %:n yläpuolella.

Konserni hallinnoi pääomarakennettaan ja tekee tarvittavia muutoksia siihen taloudellisten olosuhteiden muuttuessa ja strategiansa toteuttamisen edellytysten mukaisesti.

Ylläpitääkseen tai muuttaakseen pääomarakennettaan, konserni voi tehdä muutoksia osingonjakoon, palauttaa pääomaa osakkeenomistajille tai laskea liikkeelle uusia osakkeita. Pääomarakenteen kehitystä seurataan nettovelkaantumisasteella ja vertaamalla korollisten nettovelkojen suhdetta EBITDA:aan, jotka ovat myös konsernin rahoitusjärjestelyjen keskeisiä kovenantteja. Konserniin ei sovelleta muita ulkopuolisia pääomavaatimuksia kuin pankkien asettamat rahoituksen kovenanttiehdot. Konserni sisällyttää korolliseen nettovelkaan korolliset velat vähennettynä rahavaroilla ja lyhytaikaisilla talletuksilla ja sijoituksilla pois lukien lopetettujen toimintojen vastaavat erät.

1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Korolliset nettovelat	95 035	79 041
Oma pääoma	544 361	557 322
Nettovelkaantumisaste	17,5 %	14,2 %

12. Vaihto-omaisuus

1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Materiaalit ja tarvikkeet	59 498	54 711
Keskeneräiset tuotteet	3 555	3 780
Valmiit tuotteet	28 708	31 807
Yhteensä	91 761	90 298

13. Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset

1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Myyntisaamiset	166 189	173 156
Muut saamiset	13 786	16 176
Saamiset osakkuusyhtiöiltä	63	60
Ennakkomaksut	2 009	2 150
Siirtosaamiset	16 820	14 484
Myyntisaamiset ja muut saamiset yhteensä	198 867	206 025
Siirtosaamiset		
Johdannaisinstrumentit	235	1 015
Muut ennakkomaksut ja kertyneet tulot	16 584	13 470
Siirtosaamiset yhteensä	16 820	14 484

Myyntisaamiset

Fazer soveltaa yksinkertaistettua menettelyä odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämisessä IFRS 9 standardin mukaisesti, joka sallii käyttää kaikista myyntisaamisista laskettavaa odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuvaa varausta

koko elinajalta. Arvioitaessa odotettavissa olevia luottotappioita, myyntisaamiset on jaoteltu yhteisten luottoriskien ja viivästyspäivien mukaan. Odotettavissa oleva luottotappiovaraus on määritelty perustuen aikaisempiin toteutuneisiin luottotappioihin huomioituna nykyiset ja tulevat olosuhteet.

31.12.2018

1000 euroa	Ei viivästyneet	1-90 päivää viivästyneet	91-180 päivää viivästyneet	Yli 180 päivää viivästyneet	Yhteensä
Odotettavissa olevien luottotappioiden osuus	0,1 %	0,6 %	17,7 %	29,8 %	
Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	146 865	17 840	1 132	1 131	166 968
Luottotappiovaraus	79	99	200	337	715
Kirjanpitoarvo					166 253

31.12.2017

1000 euroa	Ei viivästyneet	1-90 päivää viivästyneet	90-180 päivää viivästyneet	Yli 180 päivää viivästyneet	Yhteensä
Odotettavissa olevien luottotappioiden osuus	0,1 %	0,9 %	36,0 %	68,3 %	
Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	159 783	13 124	78	1 525	174 510
Luottotappiovaraus	112	114	28	1 041	1 295
Kirjanpitoarvo					173 215

Myyntisaamisten luottotappiovarauksen täsmäytys:

1000 euroa	2018	2017
Luottotappiovaraus 1.1.	1 295	831
Luottotappiovarauksen kauden nettomuutos	-142	799
Tilikauden aikana luottotappioiksi kirjatut	-438	-336
Luottotappiovaraus 31.12.	715	1 295

Myyntisaamisten bruttomääräinen kirjanpitoarvo, joka vastaa luottoriskille alttiina olevaa enimmäismäärää, on 167,0 (174,5) miljoonaa euroa.

Konsernin kirjaamat asiakassopimuksiin liittyvät sopimusvastuut syntyvät asiakassopimusten muuttuvista vastikkeista, kuten määräalennuksista ja lisäpalkkioista jotka olivat 10,6 (12,0) miljoonaa euroa. Sopimusvaroja ei ole kirjattu 2018 tai 2017 tilinpäätöksiin.

14. Pankkisaamiset ja lyhytaikaiset talletukset

1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Rahat ja pankkisaamiset	26 922	23 048
Lyhytaikaiset talletukset	12 404	17 220
Yhteensä	39 326	40 268

Rahat ja pankkisaamiset sisältää pankkitileillä olevat varat. Lyhytaikaisiin talletuksiin sisältyy pankkitalletukset.

15. Osakepääoma ja oman pääoman rahastot

Osakepääoma ja osakkeet 1000 euroa / 1000 kpl	Osakkeiden määrä		Yhteensä	Osakepääoma
	Etuoikeusosakkeet	Kantaosakkeet		
31.12.2017	3 959	2 365	6 324	126 479
31.12.2018	3 959	2 365	6 324	126 479
Äänimäärät	3 959	23 652	27 611	

31.12.2018 emoyhtiön osakepääoma oli 126 479 tuhatta euroa ja osakkeiden kokonaismäärä oli 6 323 963 osaketta, josta 3 958 763, tai 62,6 % oli etuoikeus-osakkeita ja 2 365 200, tai 37,4 % oli kantaosakkeita. Kaikki liikkeellelasketut osakkeet on maksettu. Maksimimäärä etuoikeusosakkeita on 14 620 320 ja maksimimäärä kantaosakkeita on 9 460 800, joten osakkeiden kokonaismäärä maksimissaan on 24 081 120. Jokainen etuoikeusosake oikeuttaa yhteen ääneen per osake ja jokainen kantaosake oikeuttaa kymmeneen ääneen per osake. Osakkeiden kokonaismäärä oli

27 610 763. Etuoikeusosakkeilla on etuoikeus osinkoon, jonka määrä on vähintään 6 %:a osakkeen nimellisarvosta, ennen kantaosakkeita yhtiön vuosittaisen voitonjaon yhteydessä.

Osingonjako

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 9,50 euroa/osake.

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätösten muuntamisessa emoyhtiön toimintavälityksi syntyneet muuntoerot. Taseessa muuntoerot on sisällytetty kertyneisiin voittovaroihin.

Käyvän arvon rahasto

Rahastoon kirjataan sekä oman pääoman ehtoisten että velkaehtoisten sijoitusten käyvän arvon kertyneet nettomuutokset. Luovuttaessa oman pääoman ehtoista sijoituksista

siirretään erät voittovaroihin, mutta velkaehtoisten sijoitusten osalta kertyneet arvomuutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Rahavirran suojausrahasto

Rahasto sisältää vielä toteutumattomiin suojattuihin liiketapah-
tumiin liittyvien rahavirran suojausinstrumenttien tehokkaan osuuden. Omaan pääomaan kirjattu käypä arvo kohdistetaan vastaavaan myyntiin tai ostoon, kun nämä toteutuvat.

Muut rahastot		
1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Käyvän arvon rahasto	-	-
Rahavirran suojausrahasto	-15	-216
Yhteensä	-15	-216
Kertyneet voittovarat		
1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Muuntoerot	-15 803	-3 193
Kertyneet voittovarat	374 266	375 942
Yhteensä	358 462	372 749

16. Varaukset

1000 euroa	Uudelleenjärjestely- varaukset	Ennalleenpalauttamis- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
1.1.2018	1 154	2 010	491	3 655
Varausten lisäys	371	50	20	441
Yritysjärjestelyissä tulleet	-	-	-	0
Varausten vähennykset tilikauden aikana	-978	-	-165	-1 144
Käyttämättömien varausten peruutukset	-132	-35	-	-167
Kurssierot	-32	-76	-48	-157
31.12.2018	382	1 949	299	2 630
Lyhytaikainen	382	-	206	588
Pitkäaikainen	-	1 949	93	2 042

1000 euroa	Uudelleenjärjestely- varaukset	Ennalleenpalauttamis- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
1.1.2017	615	2 098	563	3 275
Varausten lisäys	1 069	49	115	1 233
Yritysjärjestelyissä tulleet	-	-	-	0
Varausten vähennykset tilikauden aikana	-513	-80	-154	-747
Käyttämättömien varausten peruutukset	-	1	-	1
Kurssierot	-17	-57	-32	-106
31.12.2017	1 154	2 010	491	3 655
Lyhytaikainen	1 154	116	374	1 643
Pitkäaikainen	-	1 895	117	2 012

Varaukset

Uudelleenjärjestelyvaraukset koskevat johdon hyväksymiä ja toimeenpanemia suunnitelmia ja niihin sisältyy pääasiassa henkilöstön irtisanomiskuluja sekä toiminnan sopeuttamiseen

ja uudelleen järjestämiseen liittyviä kustannuksia. Ennalleenpalauttamisvaraukset sisältävät vuokrasopimukseen sisältyviä velvoitetta palauttaa vuokratilat ennalleen vastaamaan tilannetta vuokrasopimuksen alkaessa.

17. Vuokrasopimukset

Konsernin vuokrasopimukset koostuvat pääosin erilaisista kiinteistöjä, laitteita ja autoja koskevista sopimuksista. Vuokrasopimukset tehdään yleensä määrittelemättömäksi ajaksi tai 3-5 vuoden määräajaksi. Vuokrasopimusehdot neuvotellaan yksilöllisesti ja niissä on suuri määrä erilaisia ehtoja.

Taseeseen kirjatut vuokrasopimukset ja niihin liittyvät poistot on esitetty liitetiedossa 8 ja niistä kirjatut vuokravastuut sisältyvät konsernin korollisiin velkoihin, jotka on esitetty alla olevassa taulukossa. Taseeseen kirjaamattomien leasing- ja vuokrasopimusten vastuut ilmenevät liitetiedosta 20.

Korollisiin velkoihin sisältyvät vuokravastuut		
1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Lyhytaikainen	21 289	23 081
Pitkäaikainen	51 725	54 658
Yhteensä	73 014	77 739

Vuokrasopimuksista aineellisiin hyödykkeisiin aktivoitujen omaisuuserien poistot olivat tilikaudella 25,6 (25,8) miljoonaa euroa ja ne sisältyvät tuloslaskelman erään poistot ja

arvonalentumiset. Tarkempi erittely niistä on esitetty liitetiedossa 8. Muut vuokrasopimuksiin liittyvät vaikutukset tuloslaskelmaan on esitetty alla olevassa taulukossa.

1000 euroa	2018	2017
Rahoituskuluihin sisältyvät erät		
Vuokrasopimusten korkokulut	671	785
Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät erät		
Lyhytaikaisten vuokrasopimusten kulut	189	312
Vähäarvoisten vuokrasopimusten kulut	3 169	3 029
Lyhytaikaisten toistaiseksi voimassaolevien vuokrasopimusten kulut	2 922	2 720
Vuokrasopimusten muuttuvat vuokrat	26 630	24 781
Yhteensä liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät	32 910	30 841

Vielä alkamattomat vuokrasopimukset, joihin konserni on sitoutunut 31.12.2018, olivat 6,5 (7,9) miljoonaa euroa.

Muuttuvat vuokrat liittyvät suurimmilta osin Fazer Food Services ja Fazer Leipomot liiketoiminta-alueisiin. Mikäli näiden liiketoiminta-alueiden liikevaihto kasvaisi 1 %:ia olisi sillä 0,3 miljoonaa euroa muuttuvia vuokria kasvattava vaikutus.

18. Työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia koskevat veloitteet

Fazerilla on etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä Ruotsissa, Suomessa, Venäjällä ja Norjassa. Merkittävimmät etuus pohjaiset eläkejärjestelyt olivat 31.12.2018 Ruotsissa ja Suomessa:

Ruotsin etuus pohjainen eläkejärjestely on ITP 2 -järjestelmä, joka on rahastoimaton etuus pohjainen järjestely. ITP 2 -järjestelyssä eläke-etuus lasketaan prosenttiosuutena palkasta. Etuus vähenee suhteellisesti, jos odotettujen palvelusvuosien, työnantajasta riippumatta, odotetaan jäävän alle 30 vuoteen. Nykyiset ITP 2 -eläkejärjestelyt on vakuutettu Alecta-eläke-vakuutuksella. Ruotsin taloudellisen raportointilautakunnan, UFR 3:n, julkilausuman mukaan tämä on usean työnantajan etuus pohjainen etuusohjelma.

Tilikauden 2018 osalta konsernilla ei ollut käytettävissään sellaisia tietoja, joiden avulla konserni voisi ilmoittaa veloitteidensa osuuden, minkä johdosta järjestelyä ei voitu raportoida IAS19 mukaan etuus pohjaisena järjestelynä. Näin ollen Alecta-vakuutuksella vakuutettu ITP 2-eläkejärjestelmä kirjataan maksupohjaiseksi järjestelyksi. Tämän lisäksi Fazerilla on vanha ITP 2 -järjestely, joka on turvattu luotto-vakuutuksella PRI Pensionsgarantin kanssa. Tämä järjestelmä on suljettu.

Suomessa on lisäeläkejärjestely, joka on suljettu uusilta tulokkailta. Edunsaajille maksettavat etuudet perustuvat palvelusvuosien määrään sekä palkkatasoon ennen eläkkeelle siirtymistä. Työntekijät eivät osallistu tämän etuuden kustannuksiin, sillä Fazer vastaa tämän etuuden aiheuttamista kustannuksista kokonaan.

Etuuspohjaisten järjestelyjen tulosvaikutteinen kulu

1000 euroa	2018	2017
Työsuoritukseen perustuva kulu	96	240
Nettokorko (+kulu/-tuotto)	116	119
Yhteensä	211	359

Taseen etuuspohjaiset eläkevarat ja eläkevelat on esitetty allaolevassa talukossa:

1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Rahastoitujen veloitteiden nykyarvo	2 995	3 328
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypäarvo	-2 848	-3 124
Alijäämä (+)/yliäämä (-)	147	204
Rahastoimattomien veloitteiden nykyarvo	4 035	4 162
Etuuspohjaiset nettovelat (+)/nettovarat (-)	4 182	4 366
Etuuspohjaiset eläkevarat taseessa, netto	-	-14
Etuuspohjaiset eläkevelat taseessa, netto	4 182	4 380
Etuuspohjaiset eläkevelat taseessa, netto	4 182	4 366

1000 euroa	2018			2017		
	Veloitteiden nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Etuuspohjaiset nettovelat/ nettovarat	Veloitteiden nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Etuuspohjaiset nettovelat/ nettovarat
Kirjanpitoarvo 1.1.	7 490	-3 124	4 366	8 522	-3 660	4 861
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	94	1	96	240	-	240
Korkokulut (+) korkotuotot (-)	152	-36	116	164	-45	119
Yhteensä tuloslaskelmaan kirjattu	246	-35	211	404	-45	359
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot johtuen taloudellisten oletusten muutoksesta	82	-	82	441	-	441
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot johtuen kokemuserusteisista eristä	365	-214	150	-1 161	-	-1 161
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuunottamatta korkokuluihin (+) ja korkotuottoihin (-) sisältyviä eriä	-	-46	-46	-	463	463
Uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot (-) ja tappiot (+), jotka sisältyvät muihin laajan tuloksen eriin	447	-261	186	-719	463	-256
Työnantajan maksusuoritukset ja maksetut etuudet	-387	27	-360	-477	43	-433
Veloitteen täyttämiset	-508	508	0	-	-	0
Kurssierot	-258	38	-221	-239	74	-165
Kirjanpitoarvo 31.12	7 030	-2 848	4 182	7 490	-3 124	4 366

Etuuspohjaiset järjestelyt altistavat konsernin tyypillisesti seuraaville vakuutusmatemaattisille riskeille:

Korkoriski

Yritysten tai valtion joukkovelkakirjalainojen tuottojen muutos voi aiheuttaa muutoksen konsernin soveltamassa diskonttokorossa. Tämä vaikuttaa nettomääräiseen etuuspohjaiseen vastuuseen. Tuottokäyrän maturiteetit vastaavat veloitteiden duraatiota.

Odotettavissa oleva elinikä

Konsernin etuuspohjaiset järjestelyt koskevat lähinnä aktiivisia edunsaajia. Näin ollen eliniän odotusten kasvu ei vaikuta etuuspohjaisiin veloitteisiin.

Palkkariski

Etuudet muodostuvat edunsaajien palkasta eläkkeelle siirtyvien viimeisten vuosien aikana. Tästä johtuen keskimääräisen palkan korkeampi palkkakehitys voi johtaa suurempaan etuuspohjaiseen etuusveloitteeseen.

	2018	2017
Diskonttokorko %	2,18 %	2,24%
Tuleva eläkkeiden korotus %	1,42 %	1,24%
Tuleva palkankorotus %	2,10 %	1,87%
Inflaatio %	1,85 %	1,78%
Arvioitu jäljellä oleva työssäoloaika vuosina	13,5	14,5

Järjestelyyn kuuluvat varat

Suunnitelmaan sisältyvät vakuutusmaksut, jotka vastaavat suunnitelman mukaisten etuuksien määrää ja ajoitusta. Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautumista eri omaisuusryhmien välillä ei ole saatavilla.

Etuuspohjaisen veloitteen herkkyyshanalyysi

Herkkyyshanalyysi perustuu tietoihin, joita käytettiin raportoidun etuuspohjaisen veloitteen laskemisessa IAS 19 -standardin mukaisesti. Herkkyyshanalyysien arvioissa ei ole otettu huomioon mahdollisia muissa muuttujissa tapahtuvia muutoksia.

	Muutos oletuksissa	Muutos veloitteissa
Diskonttauskorko	+ 0,50 %	-445 139
	- 0,50%	497 653
Inflaatio	+ 0,50 %	458 650
	- 0,50%	-425 488
Kuolleisuus	+1 vuosi	264 967
	-1 vuosi	-261 623

19. Ostovelat ja muut korottomat velat

1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Ostovelat	112 470	113 521
Muut lyhytaikaiset velat	30 840	32 058
Velat osakkuusyhtiöille	90	68
Saadut ennakot	1 382	1 229
Siirtovelat	99 977	122 007
Osto- ja muut velat yhteensä	244 758	268 883
Siirtovelat		
Johdannaisinstrumentit	68	561
Henkilöstökulut	78 605	94 618
Vuokrakulut	2 409	2 901
Muut siirtovelat	18 895	23 927
Siirtovelat yhteensä	99 977	122 007

20. Vakuudet ja vastuusitoumukset

1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Energiamaksut	9 362	8 480
Raaka-aineiden ostot	68 572	53 675
Leasingvastuut	4 922	5 016
Muut	833	2 579
Yhteensä	83 690	69 750

Konserni on tehnyt arvonlisäverolain mukaisia kiinteistöinvestointeja, joiden tarkistuskaudet ja vuotuiset tarkistuskelpoiset summat ovat 8,5 (8,5) miljoonaa euroa vuosina 2010 - 2018.

Riidat ja oikeudenkäynnit

Konsernin johdolla ei ole tiedossa avoimia riitoja tai oikeudenkäyntiprosesseja, joilla voisi olla merkittävä vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan.

21. Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiriin kuuluvat konsernin hallitus, toimitusjohtaja ja johtoryhmä, heidän läheiset perheenjäsenensä, sekä näiden omistamat yhtiöt tai yhteisyritykset. Konserniyhtiöillä ei ole tilikauden aikana ollut merkittäviä liiketapahtumia näiden tahojen kanssa.

Konsernin lähipiiriin kuuluvat myös emoyhtiön suoraan tai epäsuorasti omistamat tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt. Lähipiiritapahtumat sisältävät sellaiset tapahtumat lähipiirien kanssa, joita ei ole eliminoitu konsernitilinpäätöksessä.

2018

1000 euroa	Tavaroiden ja palveluiden myynti	Tavaroiden ja palveluiden osto	Saamiset	Velat
Johto ja hallitus	-	-	-	-
Osakkuusyhtiöt	617	24	63	90
Yhteensä	617	24	63	90

2017

1000 euroa	Tavaroiden ja palveluiden myynti	Tavaroiden ja palveluiden osto	Saamiset	Velat
Johto ja hallitus	-	-	-	-
Osakkuusyhtiöt	701	10	60	68
Yhteensä	701	10	60	68

Hallituksen, toimitusjohtajan ja johtoryhmän palkat ja palkkiot**1000 euroa**

	2018	2017
Lyhytaikaiset etuudet	4 658	4 971
Pitkäaikaiset etuudet	1 113	1 666
Yhteensä	5 771	6 637

Kuukausipalkan lisäksi konsernin toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet kuuluvat konsernin lyhyen aikavälin palkkiojärjestelmään ja pitkän aikavälin kannustin- ja sitouttamisjärjestelmään.

Toimitusjohtajalla ja muilla johtoryhmän jäsenillä on yhtiön irtisanoessa oikeus, henkilöstä riippuen, 12-24 kuukauden kokonaispalkkaa vastaavaan korvaukseen, joka sisältää irtisanomisajan.

22. Konserniyhtiöt

	Maa	Konsernin omistusosuus (%)	
		2018	2017
Emoyhtiön omistuksessa			
Fazer Bakeries B.V.	Alankomaat	70	70
Fazer Finland Oy	Suomi	100	100
Fazer Food AB	Ruotsi	80	80
Fazer Konfektyr AB	Ruotsi	100	100
Fazer Leipomot Oy	Suomi	100	100
Fazer Makeiset Oy	Suomi	100	100
Fazer Ravintolat Oy	Suomi	100	100
Oy NIS-Nordic Industrial Sales Ab	Suomi	51	51
Konsernin omistuksessa			
Bioferme Oy	Suomi	-	100
Fazer Sweden AB (ent. Gateau AB)	Ruotsi	100	100
Crestjoy Ltd	Kypros	-	70
Crestjoy Oy	Suomi	70	70
Fazer Bageri AB	Ruotsi	100	100
Fazer Eesti AS	Viro	100	100
Fazer Food Services AB	Ruotsi	80	80
Fazer Food Services AS	Norja	80	80
Fazer Food Services A/S	Tanska	80	80
Fazer Food Services Oy	Suomi	80	80
Fazer Food OÜ	Viro	80	80
Fazer Kvarn AB	Ruotsi	-	100
Froosh AB	Ruotsi	100	100
Froosh Sverige AB	Ruotsi	100	100
Froosh Oy	Suomi	-	100
Fazer Norway AS (ent. Froosh AS)	Norja	100	100
Fazer Denmark ApS (ent. Froosh ApS)	Tanska	100	100
Froosh K.K	Japani	100	100
Kiinteistö Oy Helsingin Kanneltori	Suomi	100	80
Lovik Fastighets AB	Ruotsi	100	80
OOO Avangard	Venäjä	70	70
OOO Fazer	Venäjä	70	70
OOO Fazer Bakeries Invest	Venäjä	70	70
SIA Fazer Latvija	Latvia	100	100
Startplace Holdings Ltd	Kypros	-	70
Startplace Oy	Suomi	70	70
UAB Fazer Lietuva	Liettua	100	100
Fazer USA Inc.	USA	100	-
Osakkuusyhtiöt			
Semma Oy (ent. Sonaatti Oy)	Suomi	45	45
Unica Oy	Suomi	49	49

2018 muutokset konsernirakenteessa

Crestjoy Ltd sulautui Crestjoy Oy:öön helmikuussa 2018.

Startplace Holdings Ltd sulautui Startplace Oy:öön helmikuussa 2018.

Froosh Oy ja Bioferme Oy sulautuivat Fazer Finland Oy:öön elokuussa 2018.

Fazer USA Inc. perustettiin elokuussa 2018.

Fazer Kvarn AB sulautui Fazer Sweden AB:hen marraskuussa 2018.

Tilikauden päättymisen jälkeen tammikuussa 2019 on Froosh Sverige AB sulautunut Froosh AB:hen ja Froosh AB on sulautunut Fazer Sweden AB:hen.

23. Määräysvallattomat omistajat

1000 euroa	Fazer Bakeries B.V. -konserni Alankomaat	
	2018	2017
Määräysvallattomien omistajien osuus äänivallasta	30 %	30%
Lyhytaikaiset varat	179 044	187 448
Pitkäaikaiset varat	63 650	68 468
Lyhytaikaiset velat	24 432	31 619
Pitkäaikaiset velat	4 571	5 773
Liikevaihto	167 828	196 096
Kulut ja muut tuotot	-163 379	-182 274
Tilikauden tulos	4 449	13 822
Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta	1 334	4 147
Tilikauden laaja tulos	-3 866	9 268
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden laajasta tuloksesta	-1 160	2 780
Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta	21 471	22 632
Määräysvallattomille omistajille maksetut osingot	-	-

1000 euroa	Fazer Food AB -konserni Ruotsi	
	2018	2017
Määräysvallattomien omistajien osuus äänivallasta	20 %	20%
Lyhytaikaiset varat	232 610	244 959
Pitkäaikaiset varat	81 938	91 790
Lyhytaikaiset velat	102 836	116 428
Pitkäaikaiset velat	24 147	43 878
Liikevaihto	593 167	607 697
Kulut ja muut tuotot	-574 206	-585 329
Tilikauden tulos	18 961	22 367
Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta	3 792	4 473
Tilikauden laaja tulos	14 362	19 361
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden laajasta tuloksesta	2 872	3 872
Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta	37 513	35 289
Määräysvallattomille omistajille maksetut osingot	-	-

1000 euroa	Oy NIS-Nordic Industrial Sales Ab Suomi	
	2018	2017
Määräysvallattomien omistajien osuus äänivallasta	49 %	49%
Lyhytaikaiset varat	1 800	1 273
Pitkäaikaiset varat	21	7
Lyhytaikaiset velat	883	478
Pitkäaikaiset velat	21	6
Liikevaihto	7 692	7 408
Kulut ja muut tuotot	-7 261	-7 105
Tilikauden tulos	431	303
Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta	211	149
Tilikauden laaja tulos	423	310
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden laajasta tuloksesta	207	152
Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta	450	390
Määräysvallattomille omistajille maksetut osingot	147	147

24. Sijoitukset osakkuusyhtiöihin

Konserniin kuuluvat myös osakkuusyhtiöt Semma Oy (ent. Sonaatti Oy) ja Unica Oy, jotka yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä. Konsernilla ei ole ollut merkittäviä osakkuusyhtiöitä tilikaudella tai vertailuvuonna.

	2018	2017
Kirjanpitoarvo konsernin taseessa yhteensä	1 165	1 075
Konsernin yhteenlaskettu osuus jatkuvien toimintojen tuloksesta	335	293

25. Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Tammikuussa 2019 Fazer julkisti suunnittelevansa Oulun leipomon sulkemista leipomoverkostonsa toiminnan tehostamiseksi. Oulun leipomoa koskevat yhteistoimintaneuvottelut päättyivät maaliskuussa 2019. Leipomon toiminnot siirretään muihin Fazer leipomoihin vaiheittain. Oulun leipomon toiminta loppuu ja kaikkien 83 työntekijän työsuhde päättyy syyskuussa 2019.

Fazer julkisti tammikuussa myös suunnitelmansa 40 miljoonan euron investoinnista uuteen tuotantolaitokseen Lahdessa. Tämän investoinnin myötä Fazer tuokotimaiseen raaka-aineeseen pohjautuvan ksylitolin valmistuksen takaisin Suomeen rakentamalla maailman ensimmäisen kauran kuoresta ksylitolia valmistavan tuotantolaitoksen. Ksylitolimarkkinoiden odotetaan kasvavan, ja Fazerin tavoitteena on myydä tätä kasvipohjaista tuotetta maailmanlaajuisesti.

Emoyhtiön tilinpäätös

1. Emoyhtiön tuloslaskelma

Euroa	Liite	2018	2017
Liikevaihto	5.1	79 814 458,48	111 468 174,04
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos, lisäys (+)/ vähennys (-)		-	877 871,10
Liiketoiminnan muut tuotot	5.2	29 566 060,74	26 338 609,59
Materiaalit ja palvelut	5.3	-126 819,12	-37 421 131,30
Henkilöstökulut	5.4	-10 216 637,44	-16 065 212,99
Poistot ja arvonalentumiset	5.5	-9 450 789,64	-11 219 621,42
Liiketoiminnan muut kulut	5.6	-84 297 839,98	-88 853 580,82
Liikevoitto		5 288 433,04	-14 874 891,80
Rahoitustuotot ja -kulut	5.7	-874 307,42	3 051 301,27
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		4 414 125,62	-11 823 590,53
Tilinpäätössiirrot	5.8	60 908 636,02	63 998 584,32
Tuloverot	5.9	-13 814 969,28	-10 663 334,89
Tilikauden voitto		51 507 792,36	41 511 658,90

2. Emoyhtiön tase

Euroa	Liite	31.12.2018	31.12.2017
Vastaavaa			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	6.1	56 492 690,76	28 800 107,51
Aineelliset hyödykkeet	6.2	30 309 640,45	33 092 178,09
Sijoitukset	6.3	990 227 432,39	990 227 432,39
Pysyvät vastaavat yhteensä		1 077 029 763,60	1 052 119 717,99
Vaihtuvat vastaavat			
Pitkäaikaiset saamiset	6.4	1 000 000,00	20 549 428,38
Lyhytaikaiset saamiset	6.5	214 228 613,05	195 931 462,44
Rahoitusarvopaperit	6.6	-	21 490 471,89
Rahat ja pankkisaamiset		30 018 111,65	26 281 446,58
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		245 246 724,70	264 252 809,29
Vastaavaa yhteensä		1 322 276 488,30	1 316 372 527,28
Vastattavaa			
Oma pääoma	6.7		
Osakepääoma		126 479 260,00	126 479 260,00
Edellisten tilikausien voitto		582 520 750,77	601 719 136,67
Tilikauden voitto		51 507 792,36	41 511 658,90
Oma pääoma yhteensä		760 507 803,13	769 710 055,57
Tilinpäätössiirtojen kertymä	6.8	345 447,55	854 083,57
Vieras pääoma			
Laskennallinen verovelka	6.9	1 734 252,78	1 734 252,78
Pitkäaikainen vieras pääoma	6.10	8 781 250,28	10 087 618,17
Lyhytaikainen vieras pääoma	6.11	550 907 734,56	533 986 517,19
Vieras pääoma yhteensä		561 423 237,62	545 808 388,14
Vastattavaa yhteensä		1 322 276 488,30	1 316 372 527,28

3. Emoyhtiön rahavirtalaskelma

1000 euroa	2018	2017
Liiketoiminnan rahavirta		
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	4 414	-11 824
Oikaisut:		
Suunnitelman mukaiset poistot	9 451	11 220
Rahoitustuotot ja -kulut	874	-6 639
Luovutusvoitot pysyvistä vastaavista	92	-
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	14 831	-7 243
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys	-16 991	-4 642
Vaihto-omaisuuden muutos	-	-3 710
Lyhytaikaisten velkojen lisäys	1 799	1 948
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-361	-13 647
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-3 561	-6
Korot ja muut rahoitustuotot	4 319	2 288
Saadut osingot	153	166
Maksetut välittömät verot	-15 464	-7 821
Liiketoiminnan rahavirta	-14 914	-19 021
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-34 846	-6 811
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutusvoitot	393	8 703
Investoinnit tytäryhtiöihin	-	-53 120
Investointien rahavirta	-34 453	-51 229
Rahoituksen kassavirta:		
Lyhytaikaisten lainasaamisten lisäys	-43 136	-14 454
Lyhytaikaisten lainasaamisten vähennys	40 617	1 546
Pitkäaikaisten lainasaamisten lisäys	-401	67
Pitkäaikaisten lainasaamisten vähennys	19 450	4 389
Lyhytaikaisten lainojen nostot	64 532	110 187
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-49 433	-70 017
Pitkäaikaisten lainojen nostot	-1 306	16 202
Maksetut konserniavustukset	-1 500	-
Saadut konserniavustukset	63 500	39 900
Maksetut osingot	-60 710	-37 944
Rahoituksen kassavirta	31 613	49 876
Rahavarojen muutos vähennys	-17 754	-20 373
Rahavarat tilikauden alussa	47 772	68 145
Rahavarat tilikauden lopussa	30 018	47 772

4. Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain ja -asetuksen ja muiden Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säädösten mukaisesti (Finnish Accounting Standards, FAS).

ARVOSTUSPERIAATTEET

Pysyvien vastaavien arvostaminen

Taseeseen merkittyjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapois- toina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella.

Poistoajat ovat:

- Muut pitkävaikutteiset menot 3–10 vuotta
- Tavaramerkit 10 vuotta
- Rakennukset ja rakennelmat 10–50 vuotta
- Koneet ja kalusto 3–25 vuotta

Poistot kirjataan hyödykkeen käyttöönottokuukaudesta lähtien.

Rahoitusinstrumenttien arvostaminen

Rahoitusinstrumentit arvostetaan käypään arvoonsa. Valuuttatermiinien käypä arvo on maturiteetiltaan vastaavien valuuttatermiinien markkina-arvo. Arvot lasketaan spot- ja termiinikurssien erotuksen perusteella raportointipäivänä. Korkokulun tai -tulon muutos sisältyy arvostukseen.

Johdannaisia käytetään vieraan valuutanmääräisten tase-erien ja operatiivisten virtojen suojaamiseen, ja likviditeetin hallintaan. Johdannaisten arvomuutokset kirjataan rahoituseriin tuloslaskelmaan.

Fazer-konserni suojautuu vehnän hintariskeiltä käyttämällä vehnäoptioita ja vehnäfutuureja. Oy Karl Fazer Ab

solmii vehnäsuojaussopimukset konserniyhtiöiden puolesta. Raaka-ainejohdannaiset arvostetaan markkinahintaan. Arvostus tehdään käyttäen yleisesti hyväksyttyjä arvostusmenetelmiä. Emoyhtiössä vehnäsuojauksiin liittyvät voitot ja -tappiot raportoidaan rahoituserissä tuloslaskelmassa.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenojen kirjaaminen

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna. Sellaiset merkittävät kehityshankkeet, joiden arvioidaan vastaisuudessa tuovan olennaista taloudellista etua kokonaisuudelle liiketoiminta-alueelle, voidaan tarkastelun jälkeen aktivoida ja poistaa 3–5 vuodessa.

Eläkkeiden kirjaaminen

Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

RAHOITUSLASKELMA

Rahoituslaskelma on laadittu kirjanpitolautakunnan antaman yleisohjeen (30.1.2007) mukaan. Emoyrityksen konsernitilisaamiset ja -velat ilmoitetaan rahoituksen kassavirtana.

EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Yhtiön liiketoiminta ja liikevaihdon määritelmä on muuttunut tilikauden 2018 alusta tilikauden 2017 lopulla toteutetun Mylly-liiketoiminnan liiketoimintasiirron jälkeen. Yhtiön liikevaihto muodostuu nyt konsernin sisäisistä management fee veloituksista saaduista tuotoista sekä rojalittuotoista, jotka on aiemmin esitetty liiketoiminnan muissa tuotoissa. Vuoden 2017 liikevaihto on tilinpäätöksessä muutettu vertailukelpoiseksi. Tuloslaskelman vertailuvuoden lukuihin sisältyy Mylly-liiketoiminta 11 kuukaudelta ja tämän johdosta tilikaudet eivät ole tuloslaskelman osalta keskenään vertailukelpoisia.

5. Tuloslaskelman liitetiedot

5.1 Liikevaihto

Liikevaihdon maantieteellinen jakauma

1000 euroa	2018	2017
Suomi	59 387	84 946
Pohjoismaat	17 770	15 070
Baltian maat	1 120	2 543
Venäjä	1 477	3 991
Muut	60	4 918
Yhteensä	79 814	111 468

5.2 Liiketoiminnan muut tuotot

1000 euroa	2018	2017
Vuokrat	2 066	2 371
Palvelumyynti	27 083	23 793
Muut	418	174
Yhteensä*	29 566	26 339

*) josta konsernin sisäinen	28 842	25 709
-----------------------------	--------	--------

5.3 Materiaalit ja palvelut

1000 euroa	2018	2017
Ostot tilikauden aikana	-1	40 253
Varaston muutos	-	-2 832
Ulkopuoliset palvelut	128	-
Materiaalit ja palvelut yhteensä	127	37 421

5.4 Henkilöstökulut ja henkilöstön keskimääräinen lukumäärä

Henkilöstön määrä		
	2018	2017
Henkilöstön määrä keskimäärin tilikauden aikana	83	131
Työntekijöitä	-	78
Toimihenkilöitä	83	53
Yhteensä	83	131
Henkilöstökulut		
1000 euroa	2018	2017
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	8 426	13 044
Eläkekulut	1 356	2 204
Muut henkilösivukulut	435	817
Yhteensä	10 217	16 065
Johdon palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet	1 761	1 228

Osalla emoyhtiön johtajista on kollektiivinen eläkejärjestely, joka oikeuttaa heidät jäämään eläkkeelle 60 tai 62 vuoden

iässä. Eläkevastuu on vakuutettu suomalaisessa henkivakuutusyhtiössä ja se katetaan vuosittaisilla maksuilla.

5.5 Poistot ja arvonalentumiset

1000 euroa	2018	2017
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat oikeudet	3 624	3 373
Muut pitkävaikutteiset menot	4 787	4 057
Rakennukset ja rakennelmat	578	1 235
Koneet ja kalusto	360	2 428
Muut aineelliset hyödykkeet	101	128
Total	9 451	11 220

5.6 Liiketoiminnan muut kulut

1000 euroa	2018	2017
Muut sosiaalikulut	371	282
Vuokratkulut	497	1 279
Energia ja muut käyttökulut	945	4 744
IT kulut	23 100	20 467
Matkakulut	493	848
Myynti- ja muut kuljetuskulut	32	2 386
Markkinointikulut	1 081	1 159
Hallintokulut	57 687	57 678
Myyntitappiot osakkeista	92	11
Yhteensä	84 298	88 854
Tilintarkastajien palkkiot		
1000 euroa	2018	2017
PricewaterhouseCoopers Oy		
Tilintarkastus	100	111
Muut palvelut	191	206
Yhteensä	291	317

5.7 Rahoitustuotot ja -kulut

1000 euroa	2018	2017
Osinkotuotot		
Tuotot saman konsernin yrityksistä	153	153
Muut	-	13
Osinkotuotot yhteensä	153	166
Korot- ja muut rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	2 127	2 096
Korkotuotot muilta	1 289	687
Muut rahoitustuotot	140	3 634
Korko- ja muut rahoitustuotot yhteensä	3 557	6 417
Rahoitustuotot yhteensä	3 710	6 582
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksiltä	-2 648	-1 579
Korkokulut muilta	-461	-397
Muut korkokulut	-466	-454
Valuuttakurssivoitot ja -tappiot (netto)	-1 009	-1 101
Korkokulut ja muut rahoituskulut yhteensä	-4 584	-3 531
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-874	3 051

5.8 Tilinpäätössiirrot

1000 euroa	2018	2017
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	509	1 999
Konserniavustus, saadut	64 000	63 500
Konserniavustus, annetut	-3 600	-1 500
Yhteensä	60 909	63 999

5.9 Tuloverot

1000 euroa	2018	2017
Tilikauden vero	-13 811	-10 557
Vero aikaisemmilta vuosilta	-4	0
Laskennallisen veron muutos	-	-107
Yhteensä	-13 815	-10 663

6. Taseen liitetiedot

6.1 Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet 1000 euroa	2018	2017
Hankintameno 1.1.	35 996	36 112
Lisäykset	30 704	0
Vähennykset yritysjärjestelyt	-	-115
Hankintameno 31.12.	66 701	35 996
Kertyneet poistot 1.1.	-14 739	-11 482
Poistot tilikauden aikana	-3 624	-3 373
Kertyneet poistot yritysjärjestelyt	-	115
Kertyneet poistot 31.12.	-18 363	-14 739
Kirjanpitoarvo 31.12.	48 338	21 257

Muut pitkävaikutteiset menot 1000 euroa	2018	2017
Hankintameno 1.1.	35 217	34 265
Lisäykset	2 883	2 001
Vähennykset	-757	-
Vähennykset yritysjärjestelyt	-	-1 499
Siirrot erien välillä	3 001	450
Hankintameno 31.12.	40 344	35 217
Kertyneet poistot 1.1.	-27 674	-24 746
Poistot tilikauden aikana	-4 787	-4 057
Kertyneet poistot yritysjärjestelyt	-	1 129
Vähennysten kertyneet poistot	272	-
Kertyneet poistot 31.12.	-32 189	-27 674
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 155	7 543
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	56 493	28 800

6.2 Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet 1000 euroa	2018	2017
Hankintameno 1.1.	3 083	3 083
Hankintameno 31.12.	3 083	3 083
Arvonkorotukset	8 671	8 671
Kirjanpitoarvo 31.12.	11 754	11 754

Rakennukset ja rakennelmat		
1000 euroa	2018	2017
Hankintameno 1.1.	17 583	34 158
Lisäykset	-	266
Vähennykset yritysjärjestelyt	-	-18 610
Siirrot erien välillä	59	1 769
Hankintameno 31.12.	17 642	17 583
Kertyneet poistot 1.1.	-1 818	-9 237
Tilikauden poisto	-578	-1 235
Kertyneet poistot yritysjärjestelyt	-	8 654
Kertyneet poistot 31.12.	-2 396	-1 818
Kirjanpitoarvo 31.12.	15 245	15 765
Koneet ja kalusto		
1000 euroa	2018	2017
Hankintameno 1.1.	5 878	47 404
Lisäykset	172	1 242
Vähennykset yritysjärjestelyt	-	-45 962
Vähennykset	-	-263
Siirrot erien välillä	-	3 457
Hankintameno 31.12.	6 050	5 878
Kertyneet poistot 1.1.	-4 468	-33 913
Tilikauden poisto	-360	-2 428
Kertyneet poistot yritysjärjestelyt	-	31 636
Vähennysten kertyneet poistot	-	236
Kertyneet poistot 31.12.	-4 828	-4 468
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 222	1 410
Muut aineelliset hyödykkeet		
1000 euroa	2018	2017
Hankintameno 1.1.	1 817	2 089
Lisäykset	89	-
Vähennykset yritysjärjestelyt	-	-273
Hankintameno 31.12.	1 907	1 817
Kertyneet poistot 1.1.	-714	-626
Poistot tilikauden aikana	-101	-128
Kertyneet poistot yritysjärjestelyt	-	41
Kertyneet poistot 31.12.	-815	-714
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 092	1 104

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

1000 euroa	2018	2017
Hankintameno 1.1.	3 060	6 541
Lisäykset	997	2 194
Vähennykset yritysjärjestelyt	-	-1 108
Siirrot erien välillä	-3 060	-4 567
Hankintameno 31.12.	997	3 060
Kirjanpitoarvo 31.12.	997	3 060
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	30 310	33 092

6.3 Sijoitukset**Osuudet konserniyhtiössä**

1000 euroa	2018	2017
Hankintameno 1.1.	986 963	900 147
Lisäykset	-	104 451
Vähennykset	-	-17 635
Hankintameno 31.12.	986 963	986 963
Kirjanpitoarvo 31.12.	986 963	986 963

Muut osakkeet ja osuudet

1000 euroa	2018	2017
Hankintameno 1.1.	3 265	8 352
Vähennykset	-	-5 087
Hankintameno 31.12.	3 265	3 265
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 265	3 265
Sijoitukset yhteensä	990 228	990 228

Tytätyhtiöt	Omistusosuus (%)	
	2018	2017
Fazer Leipomot Oy	100	100
Fazer Bakeries B.V.	70	70
Fazer Finland Oy	100	100
Fazer Food AB	80	80
Fazer Ravintolat Oy	100	100
Fazer Konfektyr AB	100	100
Fazer Makeiset Oy	100	100
Oy NIS-Nordic Industrial Sales Ab	51	51

6.4 Pitkäaikaiset saamiset

1000 euroa	2018	2017
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	1 000	20 549
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	1 000	20 549

6.5 Lyhytaikaiset saamiset

1000 euroa	2018	2017
Myyntisaamiset	513	434
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	209 409	189 563
Muut saamiset	1 513	2 948
Siirtosaamiset	2 794	2 987
Yhteensä	214 229	195 931
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	45 402	34 344
Lainasaamiset	90 296	87 278
Konserniavustus	64 000	63 500
Muut saamiset	2 016	137
Siirtosaamiset	7 695	4 304
Yhteensä	209 409	189 563
Olellaiset erät siirtosaamisissa		
Korot	636	1 497
Muut	9 853	5 794
Yhteensä	10 489	7 291

6.6 Rahoitusarvopaperit

1000 euroa	2018	2017
Korkorahastot	-	21 810
Markkina-arvo yhteensä	-	21 810
Korkorahastot	-	21 490
Kirjanpitoarvo yhteensä	-	21 490
Ero	-	319

Yhtiö myi sijoitukset korkorahastoihin vuoden 2018 aikana. Saadut varat käytettiin yritystodistuslainakannan osittaiseen takaisinmaksuun.

6.7 Oma pääoma

1000 euroa	2018	2017
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	126 479	126 479
Osakepääoma 31.12.	126 479	126 479
Sidottu oma pääoma yhteensä	126 479	126 479
Vapaa oma pääoma		
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1	643 231	639 663
Osingonjako	-60 710	-37 944
Edellisten tilikausien kertyneet voittovarot 31.12.	582 521	601 719
Tilikauden voitto	51 508	41 512
Vapaa oma pääoma yhteensä	634 029	643 231
Oma pääoma yhteensä	760 508	769 710

	2018	2017
Yhtiön osakepääoman jakautuminen osakelajeittain	kpl	kpl
Etuosakeosakkeet	3 958 763	3 958 763
Kantaosakkeet	2 365 200	2 365 200
Osakkeet yhteensä	6 323 963	6 323 963

Etuosakeosakkeilla on etusijainen oikeus osinkoon, jonka määrä on vähintään 6 %:a osakkeen nimellisarvosta, ennen kantaosakkeita yhtiön vuosittaisen voitonjaon yhteydessä.

Yhtiökokouksessa jokainen kantaosake oikeuttaa kymmeneen ääneen ja jokainen etuosakeosake yhteen ääneen.

6.8 Tilinpäätössiirtojen kertymä

1000 euroa	2018	2017
Kertyneet poistoerot	345	854
- josta kirjaamarton laskennallinen verovelka	69	171

6.9 Laskennallinen verovelka

1000 euroa	2018	2017
Laskennallinen verovelka 1.1.	1 734	1 734
Laskennallinen verovelka 31.12.	1 734	1 734

6.10 Pitkäaikainen vieras pääoma

1000 euroa	2018	2017
Velat saman konsernin yrityksille	8 781	10 088
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	8 781	10 088

6.11 Lyhytaikainen vieras pääoma

1000 euroa	2018	2017
Muut korolliset velat	12 852	2 252
Ostovelat	4 025	3 914
Yritystodistukset	48 494	59 988
Velat saman konsernin yrityksille	473 698	452 308
Muut velat	5 644	4 727
Siirtovelat	6 195	10 797
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	550 908	533 987
Velat saman konsernin yrityksille		
Muut korolliset velat	441 143	425 279
Ostovelat	23 551	23 493
Konserniavustukset	3 600	1 500
Siirtovelat	5 403	2 036
Yhteensä velat saman konsernin yrityksille	473 698	452 308
Olellaiset erät siirtoveloissa		
Verojaksotus	2 083	3 732
Palkat ja sosiaalikulukustannukset	2 919	4 885
Korot	920	1 161
Muut	5 676	3 054
Yhteensä	11 598	12 833

7. Vakuudet ja vastuusitoumukset

Annetut vakuudet

Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta annetut vakuudet

1000 euroa	2018	2017
Takaukset	11 825	12 316

Vastuut ja muut velvollisuudet

Vuokravastuut 1000 euroa	2018	2017
Leasingvastuut		
Erääntyy seuraavan tilikauden aikana	1 545	1 672
Myöhemmin maksettavat	1 750	1 935
Yhteensä	3 296	3 607
Vuokravastuut		
Erääntyy seuraavan tilikauden aikana	348	348
Myöhemmin maksettavat	-	-
Yhteensä	348	348
Muut vastuusitoumukset 1000 euroa	2018	2017
Sähkövastuu	6 778	8 287
Muut	274	274

Taloudelliset vastuut

Kiinteistösijoitukset

Yhtiö on tehnyt arvonlisäveronlain tarkoittamia kiinteistöinvestointeja, joiden tarkistuskaudet ja vuotuinen tarkistuksen alainen määrä on esitetty oheisessa taulukossa.

2013	2	3
2014	29	35
2016	2 922	3 340
2017	57	65
2018	13	-
Yhteensä	3 024	3 442

1000 euroa	2018	2017
Raaka-ainejohdannaiset		
Käypä arvo (huomioitu taseessa)	-	-
Nimellisarvo	2 495	4 977
Valuuttajohdannaiset		
Käypä arvo (huomioitu taseessa)	-106	910
Nimellisarvo	126 754	125 232
Käypien arvojen hierarkian tasot		
Valuuttajohdannaiset, varat		
Kirjattu tulosvaikutteisesti	265	1 227
Raaka-ainejohdannaiset, varat		
Kirjattu tulosvaikutteisesti	53	191
Yhteensä	318	1 418
Valuuttajohdannaiset, velat		
Kirjattu tulosvaikutteisesti	-370	-316
Raaka-ainejohdannaiset, velat		
Kirjattu tulosvaikutteisesti	-53	-191
Yhteensä	-423	-508

Kaikki rahoitusjohdannaiset kuuluvat luokkaan kaksi käyvän arvon hierarkiassa. Rahoitusjohdannaisten käypä arvo on esitetty liitetiedoissa. Käypä arvo on saatu

laskemalla tilinpäätöspäivän kurssin ja termiinikurssin erotus huomioiden koron vaikutus. Valuuttatermiineistä on kirjattu tulosvaikutteisesti nettona arvostustappiota 106 tuhatta euroa.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus sekä tilinpäätösmerkintä

Vantaalla, 20. päivänä maaliskuuta 2019

Berndt Brunow
hallituksen puheenjohtaja

Anders Dreijer
hallituksen varapuheenjohtaja

Klaus Cawén
hallituksen jäsen

Ketil Eriksen
hallituksen jäsen

Jan Fazer
hallituksen jäsen

Leif Hagelstam
hallituksen jäsen

Johan Linder
hallituksen jäsen

Cecilia Marlow
hallituksen jäsen

Juhani Mäkinen
hallituksen jäsen

Christoph Vitzthum
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä, 20. päivänä maaliskuuta 2019

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Martin Grandell
KHT